

คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

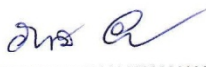
พนิดา โสดสงค์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤษภาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ พนิดา ไสดสงค์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

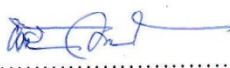

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สถาพร พงษ์พิบูล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวี)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.สถาพร พงษ์พิบูล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวี)

..... กรรมการ
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ ๗ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.สถาพร พงษ์พิบูล อาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ ที่ปรึกษาร่วมงานนิพนธ์ และ ดร.ชนวิน ทองแพง กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี และ ดร.ชัยพนธ์ รังงาม ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความสมบูรณ์และความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูทุกท่านในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ และสำเร็จได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาแต่ บุษภารี บุรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบันที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

พนิดา โสคสงค์

58990058: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

พินิตา โสคงค์: คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (THE CHARACTERISTICS OF PROFESSIONAL ADMINISTRATORS ON TEACHERS' OPINIONS OF RAYONG SECONDARY SCHOOL CLUSTER 2 UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 18) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สถาพร พุทธิพิบูล, ป.ด., การดี อนันต์นำวี, กศ.ด. 112 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ โดยรวมและด้านการเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ และด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน และด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น โดยรวมและด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ

58990058: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.
(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: THE CHARACTERISTICS OF PROFESSIONAL ADMINISTRATORS/
THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 18

PANIDA SODSONG: THE CHARACTERISTICS OF PROFESSIONAL
ADMINISTRATORS ON TEACHERS' OPINIONS OF RAYONG SECONDARY SCHOOL
CLUSTER 2 UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 18.
ADVISORY COMMITTEE: SATAPORN PRUETTIKUL, Ph.D., PARADEE ANANNAWEE.
Ed.D. 112 P. 2017.

The purpose of this study were to study and compare teachers' opinion the concerning characteristics of professional administrators Rayong secondary school cluster 2 under the secondary educational service area office 18, as classified by gender, educational degree and work experience. The sample were 196 teachers in The Rayong secondary schools. The data collection instrument was a five-point-rating-scale questionnaire. The statistics for data analyzed were percentage, Means, Standard Deviation, *t*-test ,One-way ANOVA and comparison by Scheffe' Method.

The study showed that:

1. The characteristics of professional administrators based on opinions of teachers of Rayong secondary school cluster 2 under the secondary educational service area office 18, overall and each aspect, were at a high level.

2. The characteristics of professional administrators based on opinions of teachers Rayong secondary school cluster 2 under the secondary educational service area office 18, as classified by gender, overall and in moral-ethical leadership, system leadership, social and community leadership were statistically significant difference at the level of .05. when classified by teachers' educational degree, the overall and academic leadership, social and community leadership, self-management development leadership were statistically significant difference at the level of .05. Classified by work experience, the overall and moral-ethical leadership, academic leadership, management leadership, self-management development leadership self-management development leadership were statistically significant differences at the level of .05.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	4
คำถามในการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 18.....	9
เกณฑ์และมาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ.....	11
การบริหารสถานศึกษา.....	15
ผู้บริหารมืออาชีพ.....	18
คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ.....	27
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
อภิปรายผล.....	81
ข้อเสนอแนะ.....	89
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	98
ภาคผนวก ก.....	99
ภาคผนวก ข.....	103
ภาคผนวก ค.....	105
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	112

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18..... 51
2	จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 57
3	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการศึกษาคุณลักษณะ ของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน..... 58
4	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขต ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมและรายข้อ..... 59
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ โดยรวมและรายข้อ..... 60
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้อ..... 61
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้อ..... 63
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำ ด้านสังคมและชุมชน โดยรวมและรายข้อ..... 64
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร โดยรวมและรายข้อ..... 65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	66
<p>คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ.....</p>	
11	67
<p>การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของ ครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ.....</p>	
12	68
<p>คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....</p>	
13	69
<p>การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครู สหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....</p>	
14	71
<p>คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....</p>	
15	73
<p>การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของ ครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....</p>	
16	74
<p>การทดสอบรายคู่ คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของ ครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม.....</p>	
17	75
<p>การทดสอบรายคู่ คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของ ครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ.....</p>	
18	75
<p>การทดสอบรายคู่ คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของ ครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ใน การทำงาน ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ.....</p>	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19 การทดสอบรายคู่ คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของ ครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน.....	76
20 การทดสอบรายคู่ คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของ ครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร.....	77
21 ค่าอำนาจจำแนก (r) แบบสอบถามรายชื่อ คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18.....	104

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาพที่สังคมมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การจัดการบริหารองค์การต่าง ๆ จะต้องตามความเปลี่ยนแปลงให้ทันมิเช่นนั้นจะถูกทิ้งให้ล้าหลังและจะประสบความล้มเหลวในการบริหารองค์การนั้น ๆ ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ไร้พรมแดน และกระทบกระเทือนไปทุกประเทศทั่วโลก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเป้าหมายให้โรงเรียนจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ ค่านิยม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น โรงเรียนซึ่งเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องมีรูปแบบการบริหาร การจัดการและดำเนินการจัดการศึกษา (ประเวศ วะสี, 2532, หน้า 61) ทั้งนี้แนวทางในการบริหาร และการจัดการศึกษา อันจะนำไปสู่การปฏิรูประบบการบริหารจัดการจากแบบเดิมที่เน้น การรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางไปสู่การบริหารแบบกระจายอำนาจ โดยเฉพาะมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดสาระสำคัญให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้ สู้สังคมคุณธรรม คุณภาพ สมรรถภาพ และประสิทธิภาพต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 1)

ปัจจุบันเป็นยุคของการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจ การบริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ งานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การบริหารจัดการเกิดความคล่องตัว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา โดยในระดับสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทหลักในการบริหารงาน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา (ธวัช บุญยมติ และจันทนา จันทร์บรรจง, 2547, หน้า 38) ผู้บริหารโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อผลสำเร็จของโรงเรียน พฤติกรรมของผู้นำจำเป็นต้องคำนึงถึงเพื่อจะได้ปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานและบุคลากรในโรงเรียน

ให้เหมาะสมกับภารกิจในส่วนรับผิดชอบ (จรัส นองมาก, 2531 อ้างถึงใน กัมพล แซ่มสา, 2550) และต้องเป็นผู้ที่เลือกใช้พฤติกรรมหรือวิธีดำเนินการที่เหมาะสมกับตนเอง ผู้ได้บังคับบัญชา และสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน จึงจะสามารถพัฒนาหน่วยงานให้มีความเจริญก้าวหน้า (ศิริวรรณ ศิริอารยา, 2530, หน้า 82-90) ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องอาศัยความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง จึงจะสามารถสร้างความมั่นใจ ความมั่นคงให้กับคนในองค์กรและก่อให้เกิดการยอมรับ ในการนำได้ อีกทั้งมีความเต็มใจเข้าร่วมการพัฒนาและปรับเปลี่ยนองค์กร (สงวน นิตยารัมภ์พงศ์, 2542, หน้า 83) ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีคุณลักษณะ มีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นผู้นำ โดยเฉพาะเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ มีความสามารถ ทางการบริหารและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 53 กำหนดให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ให้มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนา วิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา และด้วยหลักการดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้บริหารการศึกษามืออาชีพจึงจะบริหารและจัดการศึกษา ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มี 2 ด้านหลัก ดังนี้ 1) การจัดการศึกษาให้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมาย หลักการ แนวทางรูปแบบการจัดการศึกษา หลักสูตร และกระบวนการจัดการ การเรียนการสอน 2) การบริหารการ ศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหลายฝ่าย รวมทั้ง บิดามารดา ผู้ปกครอง องค์กรของรัฐและเอกชน ตลอดทั้งชมรมสมาคมในสังคม

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 35-36) ได้กำหนดคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพไว้ 6 ประการ คือ 1) การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม บริหารงานบุคคลตามแนวคิดของศาสนา และการบริหารจัดการภูมิปัญญาไทย เพื่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม 2) การเป็นผู้นำในการจัดการระบบเป็นการพัฒนาองค์กร แห่งการเรียนรู้ การบริหารจัดการเกี่ยวกับระบบสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบเครือข่าย รวมไปถึงสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ 3) การเป็น ผู้นำด้านวิชาการในด้านการพัฒนาหลักสูตร เพื่อความเป็นเลิศการพัฒนา รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาครูตามแนวปฏิบัติการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ และการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4) การเป็นผู้นำ ในด้านการบริหารจัดการเป็นการวางแผนกลยุทธ์ การบริหารแบบมีส่วนร่วมการบริหาร

ความขัดแย้ง การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 5) การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน และ 6) การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหารเพื่อเป็นผู้บริหารมืออาชีพ นอกจากนี้ ชีระ ริญเจริญ (2547, หน้า 34) กล่าวไว้ว่า “การบริหารกิจการใดที่เกี่ยวกับสาธารณประโยชน์ในยุคโลกาภิวัตน์ จึงต้องมีความจำเป็นอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ ดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ให้ดำเนินไปด้วยดีและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารองค์กรเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ การบริหารกิจการทุกกิจการไม่ว่าจะมีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ล้วนแต่ต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ นั่นหมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จึงจะสามารถเป็นผู้นำการปฏิรูปที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมืออาชีพ คือ ความหวังของการศึกษาไทยเป็นความหวังสำหรับเยาวชนผู้เป็นอนาคตของชาติและสังคมไทย โดยรวมแม้จะเริ่มต้นด้วยความพยายามในการสร้างผู้บริหารต้นแบบจำนวนไม่มากนัก แต่การขยายผลอย่างมั่นคงและต่อเนื่องจะนำไปสู่การยกระดับผู้บริหารสถานศึกษาทั้งประเทศให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพโดยทั่วหน้า ประเทศไทยจะได้มีผู้บริหารที่มีคุณภาพและมาตรฐานไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าประเทศใด ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพเหล่านี้ จะเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยอย่างแท้จริง

ผู้บริหารในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นผู้ที่ผ่านมาการเป็นครูผู้สอนมาก่อน เข้าสู่ตำแหน่งโดยการสรรหาแล้วแต่งตั้งและสอบคัดเลือกแล้วแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหาร ก่อนเข้าสู่ตำแหน่งจะต้องผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรการบริหารจากสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ตามระเบียบของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2553 (มาตรา 80) มีภารกิจรับผิดชอบบริหารจัดการในพื้นที่จังหวัดระยอง ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาและขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนในพื้นที่เขตจังหวัดระยอง และร่วมกันปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี แต่เนื่องจากการปรับเปลี่ยนบทบาทของผู้บริหารและครูให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ทำให้ลักษณะการแสดงผลการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปลี่ยนไป ส่งผลให้ผู้บริหารต้องมีการปรับตัว ซึ่งพบว่า ผู้บริหารบางส่วนยังขาดคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ บริหารงานโดยอาศัยอำนาจตามขอบเขตหน้าที่ที่ระบุตามกฎหมายหรือข้อกำหนดเท่านั้น ไม่สามารถกระตุ้นการสร้างระบบความคิด จุดประกายความคิดให้ผู้ตามแก้ปัญหาด้วยวิธีใหม่ ๆ มุ่งเน้นความสำเร็จของโรงเรียนโดยขาดการให้ขวัญและกำลังใจ การส่งเสริม และพัฒนาผู้ตามตามความสนใจ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18, 2559)

จากเหตุผลดังกล่าว จึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 18 เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง หรือใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการสรรหาคัดเลือกและพัฒนาบุคลากร เพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ สามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. เพื่อเปรียบเทียบคูณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

คำถามในการวิจัย

1. คูณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อยู่ในระดับใด
2. คูณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันหรือไม่

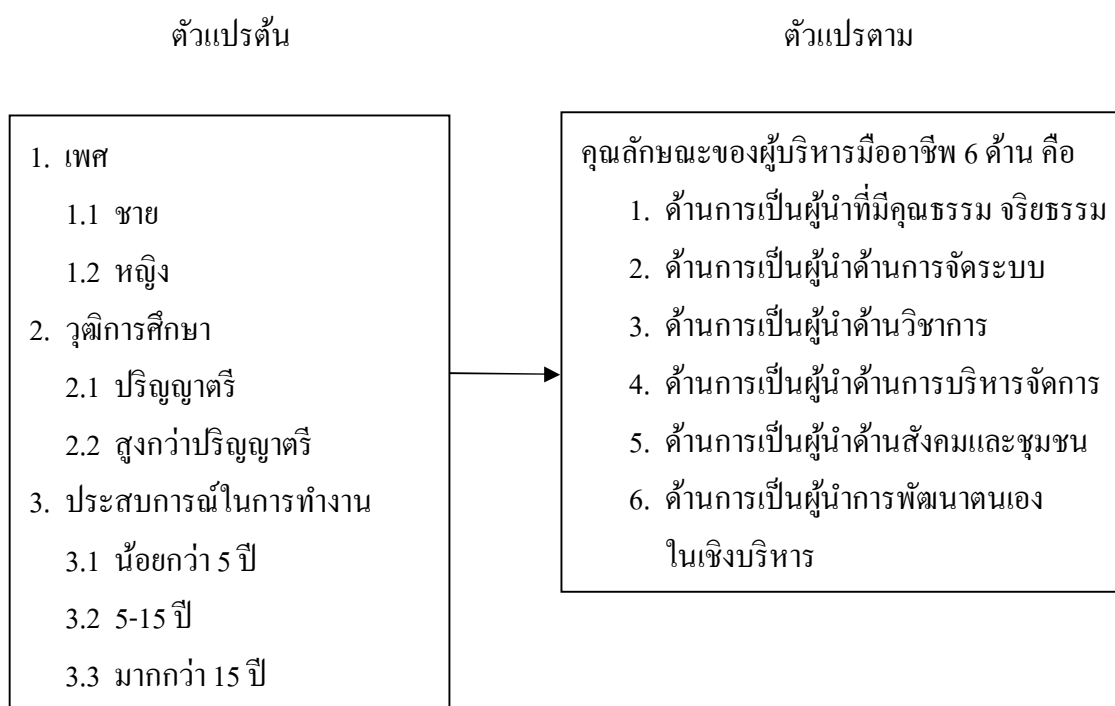
สมมติฐานการวิจัย

ครูในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่มีเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อคูณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาคูณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตามแนวคิดของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2546, หน้า 35-36) โดยกำหนดคูณลักษณะของ

ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพไว้ 6 ประการ ดังนี้ 1) ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ 3) ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ 4) ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน 6) ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาจัดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ใช้เป็นแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง
2. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสรรหา คัดเลือก และพัฒนาบุคลากรเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขต ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดตามสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, 2546, หน้า 35-36) แบ่งเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม
2. ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ
3. ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ
4. ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ
5. ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน
6. ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 400 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970, p. 608) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยกำหนดกำหนดสัดส่วนของครูแต่ละโรงเรียนเป็นเกณฑ์แบ่งจำนวน 196 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 เพศ แบ่งเป็น

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 วุฒิการศึกษา แบ่งเป็น

3.1.2.1 ปริญญาตรี

3.1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

- 3.1.3 ประสบการณ์ในการทำงาน แบ่งเป็น
  - 3.1.3.1 น้อยกว่า 5 ปี
  - 3.1.3.2 5-15 ปี
  - 3.1.3.3 มากกว่า 15 ปี
- 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ แบ่งเป็น
  - 3.2.1 ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม
  - 3.2.2 ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ
  - 3.2.3 ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ
  - 3.2.4 ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ
  - 3.2.5 ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน
  - 3.2.6 ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง แบบอย่างพฤติกรรมหรือพฤติกรรมที่ปรากฏให้เห็นหรือคุณลักษณะประจำตัวของผู้บริหารที่มีการใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ควบคู่กับยุทธศาสตร์หรือหลักการต่าง ๆ ในการบริหาร ที่ทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามความคิดเห็นของครู ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ มีการบริหารงานบุคคลตามแนวคิดของศาสนา และ การบริหารจัดการที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาไทยเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

1.2 ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ หมายถึง การเป็นผู้นำในการพัฒนาองค์การ แห่งการเรียนรู้การจัด และใช้ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร การจัดระบบเครือข่าย การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.3 ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการหมายถึง การเป็นผู้นำในการพัฒนา หลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศการพัฒนา รูปแบบกระบวนการเรียนรู้การพัฒนาครู ตามแนวปฏิรูปการศึกษาและการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ

1.4 ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การเป็นผู้นำที่สามารถวางแผน กลยุทธ์บริหารงานแบบการมีส่วนร่วมเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง บริหารความขัดแย้งและทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่

1.5 ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน หมายถึง การเป็นผู้นำที่บริหารจัดการโรงเรียนเพื่อชุมชนและสังคม การบริหารในบริบทที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม

1.6 ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร หมายถึง การเป็นผู้นำที่มีการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นผู้บริหารมืออาชีพ

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ที่รักษาการตำแหน่งดังกล่าวของโรงเรียนในสหวิทยาเขตของ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

3. ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่หลักด้านการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียนสหวิทยาเขตของ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

4. สหวิทยาเขตระยอง 2 หมายถึง กลุ่มโรงเรียนตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 กำหนดไว้ มีจำนวน 7 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนแก่ง “วิทยสถาวร” 2) โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย 3) โรงเรียนสุนทรภู่ 4) โรงเรียนชานาญสามัคคี 5) โรงเรียนห้วยยางศึกษา 6) โรงเรียนชำอ้อพิทยาคม 7) โรงเรียนเขาชะเมาวิทยา

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 หมายถึง สำนักงานที่ทำหน้าควบคุมดูแลการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง

6. เพศ หมายถึง เพศชาย และเพศหญิงของข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

7. วุฒิการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดที่แสดงถึงคุณวุฒิความรู้ ความสามารถ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

7.1 ปริญญาตรี หมายถึง ครูที่ได้รับวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

7.2 สูงกว่าปริญญาตรี หมายถึง ครูที่ได้รับวุฒิการศึกษาสูงสุด

ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต หรือปริญญาโท หรือปริญญาเอก

8. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติราชการตั้งแต่เริ่มบรรจุจนถึงปัจจุบันในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

8.1 ประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีอายุการทำงานน้อยกว่า 5 ปี

8.2 ประสบการณ์ในการทำงาน 5-15 ปี หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีอายุการทำงาน ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 15 ปี

8.3 ประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 15 ปี หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีอายุการทำงานมากกว่า 15 ปี

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของ
ผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 18 โดยศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. เกณฑ์และมาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
3. การบริหารสถานศึกษา
4. ผู้บริหารมืออาชีพ
5. คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ
6. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีตั้งอยู่เลขที่ 25/11 หมู่ 5 ตำบลอ่างศิลา
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20000 โทรศัพท์ 038-397501 โทรสาร 038-397510 สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ กำกับดูแล โรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี และระยอง จำนวน 50 โรงเรียน โดยมีข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาที่จัด
และให้บริการทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18, 2559)
ดังนี้

ข้อมูลพื้นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจรับผิดชอบบริหารจัดการ
ในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี ได้แก่ อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอบ้านบึง อำเภอหนองใหญ่
อำเภอพนัสนิคม อำเภอพานทอง อำเภอป่าทอง อำเภอเกาะจันทร์ อำเภอสัตหีบ อำเภอบางละมุง
อำเภอศรีราชา และอำเภอเกาะสีชัง และเขตพื้นที่จังหวัดระยอง ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง
อำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย อำเภอบ้านฉาง อำเภอปลวกแดง อำเภอเขาชะเมา อำเภอวังจันทร์
และกิ่งอำเภอนิคมพัฒนา

ข้อมูลสถานศึกษา

ปีการศึกษา 2559 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีสถานศึกษาในสังกัดทั้งสิ้นจำนวน 50 โรงเรียน แบ่งเป็น จังหวัดชลบุรี 31 โรงเรียน และ จังหวัดระยอง 19 โรงเรียน

ข้อมูลนักเรียน

ปีการศึกษา 2559 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีนักเรียนรวมทั้งสิ้นจำนวน 76,091 คน จำแนกตามรายจังหวัด คือ จังหวัดชลบุรีจำนวน 47,734 คน และจังหวัดระยองจำนวน 28,357 คน

ข้อมูลครู

ปีการศึกษา 2559 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 50 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 125 คน และข้าราชการครูจำนวน 3,184 คน จำแนกตามรายจังหวัด คือ จังหวัดชลบุรีมีผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 31 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 73 คน และข้าราชการครู จำนวน 2,019 คน ส่วนจังหวัดระยองมีผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 19 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 52 คน และข้าราชการครูจำนวน 1,165 คน

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จะเป็นผู้นำของเขตพื้นที่การศึกษาในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและให้บริการทางการศึกษาที่มีมาตรฐานอย่างครอบคลุมและทั่วถึง

พันธกิจ

1. เร่งรัดพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและการพัฒนาสู่คุณภาพระดับสากล
2. เสริมสร้างโอกาสและทางเลือกการศึกษาแก่นักเรียนทุกคนทุกกลุ่มให้ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้สามารถประกันคุณภาพการศึกษาแก่ผู้เรียน
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเป็นพลังขับเคลื่อนและให้บริการที่มีประสิทธิภาพ
5. พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์

เป้าประสงค์

1. นักเรียนมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานชาติและมาตรฐานสากล มีทักษะการคิด วิถีชีวิตพอเพียงประยุกต์ใช้วิถีชีวิตไทยสู่การเปลี่ยนแปลงในประชาคมโลกได้อย่างมีคุณภาพ
2. เยาวชนทุกคน ทุกกลุ่ม ทั้งเยาวชนทั่วไป ผู้พิการ ด้อยโอกาส กลุ่มพิเศษอื่น ๆ ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอย่างทั่วถึง
3. สถานศึกษามีความเข้มแข็ง มีระบบประกันคุณภาพที่ได้มาตรฐาน
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามีความเข้มแข็ง เป็นพลังขับเคลื่อน และให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ
5. นักเรียนมีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์

เกณฑ์และมาตรฐานของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, หน้า 68-71) ได้กำหนดเกณฑ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง เป็นเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทในการบริหารและการจัดการศึกษา และเกณฑ์ที่สอง เป็นเกณฑ์คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

ส่วนที่ 1 เกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทในการบริหารและการจัดการศึกษา ประกอบด้วยเกณฑ์ ดังนี้

1. การเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านนโยบาย วางแผน และยุทธศาสตร์
2. การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ทั้งภาครัฐและเอกชน
3. การเป็นผู้อำนวยความสะดวกทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ผู้เรียนรักที่จะแสวงหาความรู้
4. การประสานความสัมพันธ์ บริหารทรัพยากรทั้งในและนอกโรงเรียน
อย่างมีประสิทธิภาพ
5. การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรให้เพิ่มพูนและประสบการณ์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้
6. การสร้างแรงจูงใจผู้บริหารเป็นผู้มีทัศนคติเชิงบวกกับบุคลากรทุกฝ่าย
(Developing a positive attitude)
7. การประเมินผลอย่างเป็นระบบครบวงจร
8. การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้
9. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
10. การส่งเสริมเทคโนโลยี

ส่วนที่ 2 เกณฑ์มาตรฐานคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ
ต้องมีคุณลักษณะทางวิชาชีพและคุณลักษณะส่วนบุคคล ดังนี้

ด้านวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีลักษณะความเป็นผู้นำโดยเฉพาะผู้นำ
การเปลี่ยนแปลงเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีเป้าหมายทางการศึกษา มีการวางแผนการทำงาน มีความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์ มีความสามารถ มีทักษะการบริหารที่ดีเยี่ยม มีการประเมินการทำงานอย่างครบวงจร
มีประสบการณ์ด้านการบริหารเป็นอย่างดี และมีความตั้งใจจริงในการบริหารงาน สามารถทำงาน
ในแบบการจัดสินใจอย่างมีส่วนร่วมโดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
และยังต้องเป็นผู้นำทางด้านความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม

คุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย มีบุคลิกภาพดี มีปฏิภาณไหวพริบ มีการตัดสินใจ
และแก้ปัญหาได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความรับผิดชอบสูง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
มีความอดทนเสียสละ ซื่อสัตย์ และต้องมีความเป็นประชาธิปไตย และความรักในสถาบันชาติ
ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และที่สำคัญต้องได้รับการยอมรับจากบุคลากร
ในโรงเรียนและชุมชนด้วย

เกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา

คุรุสภา (ราชกิจจานุเบกษา, 2550 หน้า 39-46) ได้ประกาศเกณฑ์มาตรฐาน
การบริหารการศึกษาของคุรุสภา 12 เกณฑ์ ดังนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร
ผู้เรียนและชุมชน
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติตามได้เต็มศักยภาพ
4. พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
5. พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นไปลำดับ
6. ปฏิบัติงานขององค์กร โดยเน้นผลถาวร
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
9. ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์
10. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
11. เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ
12. สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์
13. มาตรฐานการบริหารและมาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2549, หน้า 1-14) ได้กำหนดมาตรฐานด้านผู้บริหารสถานศึกษา 5 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

1. สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารและระบบ
2. บริหารงานอย่างเป็นระบบ
3. สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์
4. สถานศึกษามีการบริหารโดยหลักการมีส่วนร่วม
5. สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุล

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

1. สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

2. สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

ในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 8 ตัวบ่งชี้ คือ

1. สถานศึกษามีกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

2. สถานศึกษามีกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

3. สถานศึกษามีกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์คิดแก้ปัญหา และตัดสินใจ

4. สถานศึกษามีกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่บูรณาการ เชื่อมโยงสาระความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ และแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความจริงในชีวิต รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องปฏิบัติในสังคมร่วมกับผู้อื่น

5. สถานศึกษามีกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวม

6. สถานศึกษามีกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วนทั้งด้านคนตรีและศิลปะและกีฬา

7. สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

8. สถานศึกษามีกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและรักสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการมี 6 ตัวบ่งชี้ คือ

1. ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มและวิสัยทัศน์
  2. ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหาร
  3. ผู้บริหารมีความสามารถเป็นผู้นำทางวิชาการ
  4. ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น อุทิศตนในการทำงานและเป็นแบบอย่างที่ดี
  5. ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย
  6. สถานศึกษามีการบริหารที่มีประสิทธิผลและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจในการบริหาร
- มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น

มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

1. สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา และความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

2. สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

เกณฑ์ในการวัดผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ

รุ่ง แก้วแดง (2547, หน้า 7) ได้เสนอ เกณฑ์ในการวัดผู้บริหารมีอาชีพ

โดยการประเมินจาก 2 ส่วน คือ

1. ประเมินจากความสำเร็จของการปฏิบัติงาน (Output) โดยวัดที่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งวัดจากผู้เรียนว่าผู้เรียนได้เรียนรู้และมีคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ โดยใช้มาตรฐานและตัวบ่งชี้และผู้บริหารต้องจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย คือ ให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงที่สุด โดยมีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

2. ประเมินจากความสามารถในกระบวนการบริหาร (Process) บริหารมีอาชีพ ต้องใช้กระบวนการ P-D-C-A ต้องใช้วิจัยในกระบวนการบริหาร รวมทั้งต้องมีวิสัยทัศน์ มีกลยุทธ์สามารถเปลี่ยนวิกฤตให้เป็น โอกาสอยู่เสมอ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า เกณฑ์ในการวัดผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ มีความสำคัญ เพราะเป็นเสมือน “เส้นชัย” ที่ผู้บริหารทุกคนต้องไปให้ถึงซึ่งการจะไปให้ถึงเส้นชัยนั้น ก็ไม่ใช่เรื่องง่าย ซึ่งอาจสรุปเป็นเกณฑ์ในการวัดความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพได้ดังนี้ บริหารงานอย่างมียุทธวิธีเป็นผู้นำและสร้างผู้นำปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนา วิชาชีพการบริหารการศึกษา มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนา และใช้นวัตกรรมบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพและสูงขึ้น เป็นลำดับ

การบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ประพันธ์ สุริหาร (2547, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง งานประจำที่ผู้บริหารสถานศึกษาหรือหัวหน้าสถานศึกษาดำเนินการควบคุม จัดบริหารต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่ รวมทั้งด้านการเงินงบประมาณ และงานด้านความสัมพันธ์ กับชุมชน

สุรพล พุฒคำ (2546, หน้า 30) ที่กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการจัดหาวิธีการ ที่จะทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของโรงเรียน ทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยมีตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึง ความมีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ฉัตรฎา พวงจันทร์ (2552, หน้า 14) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการ บริหาร การพัฒนา และปรับปรุงวิธีการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพื่อนำพาสถานศึกษา สู่ความก้าวหน้า ส่งเสริมความเจริญด้านความคิด ความรู้ ควบคู่กับการสอดแทรกคุณธรรม แก่นักเรียนเพื่อให้ได้ นักเรียนที่มีคุณภาพ

ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล (2553, หน้า 8) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานร่วมกับกลุ่มบุคคลมืออาชีพและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษา แก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

นันทิยา ศรีหลิ่ง (2553, หน้า 15-16) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง แนวทางในการบริหารจัดการด้านการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อ การจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยอาศัยทักษะความรู้ ความสามารถและการผูกสัมพันธ์ กับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ได้แก่ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่

และงบประมาณ ชุมชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาอันจะเกิดแก่ผู้เรียนและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมคิด บางโม (2554, หน้า 153) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาประชากรของประเทศที่สำคัญยิ่ง เป็นหน่วยงานที่ใช้ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ จำนวนมากมาย หากการจัดการบริหารงานในโรงเรียนขาดประสิทธิภาพ ผลผลิตของโรงเรียน คือนักเรียนที่สำเร็จออกไปย่อมมีประสิทธิภาพต่ำ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศย่อมล่าช้าตามไปด้วย

จากความหมายการบริหารสถานศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานต่าง ๆ ของคณะบุคคลหลายฝ่าย ที่ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันดำเนินการวางแผนและร่วมกันจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้แก่เยาวชนให้เกิดการพัฒนาในทุกด้าน และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ขอบข่ายของการบริหารการศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ. 2545 และตามพระราชบัญญัติการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 มาตรา 39 บัญญัติไว้ว่า สถานศึกษาให้มีผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นผู้บังคับข้าราชการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545, หน้า 7)

1. บริหารกิจการของสถานศึกษาหรือส่วนราชการให้เป็นไปตามกฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับของทางราชการและของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ
2. ประสานระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของสถานศึกษาหรือส่วนราชการให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับของทางราชการ
3. เป็นผู้แทนของสถานศึกษาหรือส่วนราชการในกิจการทั่วไป รวมทั้งการจัดทำนิติกรรมสัญญาในราชการของสถานศึกษา หรือส่วนราชการที่ได้รับมอบอำนาจ
4. จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจกรรมของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา
5. อำนาจหน้าที่ในการอนุมัติประกาศนียบัตรและวุฒิปัตร์ของสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

6. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวง เลขานุการสภาการศึกษา เลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขานุการ คณะกรรมการอุดมศึกษา เลขานุการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งงานอื่นที่กระทรวงมอบหมาย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ. 2545 บัญญัติให้มีการจัดโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยให้มีเอกภาพในเชิงนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติและมีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ดังปรากฏในบทบัญญัติ มาตรา 39 ของกฎหมายดังกล่าว ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง จึงกล่าวได้ว่า งานในภาระหน้าที่ของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 งาน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหาร งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป และกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 30) ได้กำหนดแนวคิดทิศทางของงานทั้ง 4 งาน ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของ สถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการ ไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วย ตามเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการ สามารถจะพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้ง การจัดปัจจัยที่เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ

2. การบริหารงบประมาณ การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้น ในความเป็นอิสระในการบริหารจัดการที่มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ชัดหลักการบริหาร มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จาก ทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งการจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อไป

3. การบริหารงานบุคคล การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญ ที่มุ่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถที่จะปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อให้ ดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ โดยให้ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้า ในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนด โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ เพื่อที่มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปได้ว่า ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา โดยได้รับการกระจายอำนาจ ไปสู่สถานศึกษา และมีการกำหนดอำนาจในการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจน โดยมีงานทั้งหมด ไม่ก้าวก่ายซ้ำซ้อนกัน และยึดหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวง และส่วนกลางไปยังสถานศึกษาของนักเรียน สถานศึกษาจึงมีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบในการแก้ปัญหาโดยตรง ค้นหาปัญหา และแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ด้วยวิธีการที่เหมาะสมด้วยตนเอง มีอิสระในการกำหนดความต้องการ ดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคลากร และงานบริหารงานทั่วไป จะทำให้การแก้ปัญหานั้นมีประสิทธิภาพ และทันเหตุการณ์ ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผู้บริหารมืออาชีพ

จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารมืออาชีพ พบว่า มีการกล่าวถึงคำว่า ผู้บริหารมืออาชีพ ดังนี้

หวน พันธุ์พันธ์ (2548, หน้า 17-18) กล่าวว่า iva ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่พยายามทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือนโยบายขององค์กร ด้วยเหตุผล และหลักซึ่งเป็นที่ยอมรับ โดยประยุกต์ทฤษฎีหรือแนวทางต่าง ๆ อย่างผสมกลมกลืนกันแล้วนำไปสู่การปฏิบัติ

ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2546, หน้า 126) ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่สามารถพิสูจน์ตัวเองได้ว่าเป็นผู้มีความรอบรู้มีความสามารถ มีประสบการณ์ มีความชำนาญงาน และมีประสิทธิภาพ

สุบรรณ พงษ์จัน โอ (2546, หน้า 22) ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่เป็นต้นแบบ นำเอาหลักธรรมสัปปริสธรรม 7 มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการทั้งด้านบริหารตนเอง

บริหารทีมงานบริหารงานให้เป็นไปตามแผนงาน โครงการ เวลาที่วางไว้ บริหารชุมชน บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเราด้วยความยึดมั่นในธรรมไม่ประมาท มีสัมมาทิฐิมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ดีขึ้น

พลสันท์ โพธิ์ศรีทอง (2548, หน้า 7) กล่าวว่า ผู้บริหารการศึกษามีอาชีพ หมายถึง ผู้บริหารการศึกษาที่อ่านคนออก (นักวิจัย) บอกคนได้ (ครู) ใช้คนเป็น (นักบริหารจัดการ) เห็นอนาคต (ผู้มีวิสัยทัศน์หรือผู้หยั่งรู้) ปรากฏผลงานความสำเร็จ (นักปฏิบัติคุณภาพ)

อุทัย เดชตานนท์ (2545, หน้า 5) สรุปความหมายของนักบริหารมืออาชีพไว้ ดังนี้

1. นักบริหารมืออาชีพ ไม่ใช่ผู้บริหารมือใหม่ที่มาลองผิดลองถูก หรือฝึกงาน
2. นักบริหารมืออาชีพ ต้องเป็นผู้ที่มีฝีมือในการบริหารเป็นที่ยอมรับกัน
3. นักบริหารมืออาชีพ คือ ลูกจ้างที่องค์กรจ้างมาบริหารงาน
4. นักบริหารมืออาชีพ มีความสามารถในการบริหารสูงกว่านักบริหารธรรมดา
5. นักบริหารมืออาชีพ มีผลงานทะลุเป้าขององค์กร

สรุปได้ว่า ผู้บริหารมืออาชีพนั้น หมายถึง ผู้บริหารที่มีการใช้หลักวิชาประยุกต์กับ ความสามารถ มีการใช้ศิลปะหรือยุทธศิลป์ควบคู่กับยุทธศาสตร์หรือหลักการต่าง ๆ ในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย

ความสำคัญของผู้บริหารมืออาชีพ

ปัจจุบันมีการกล่าวถึงผู้บริหารมืออาชีพ (Professional managers) หรือความต้องการ ผู้บริหารมืออาชีพสำหรับการบริหารงานในระดับต่าง ๆ มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญ ของผู้บริหารมืออาชีพไว้ ดังนี้

ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ (2540, หน้า 26) กล่าวว่า ผู้บริหารมืออาชีพมีความสำคัญต่อ การบริหารงานในระดับต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติและระดับหน่วยงาน เช่น ต้องการนายกรัฐมนตรี้ ที่เป็นนักบริหารมืออาชีพ ผู้บริหารมืออาชีพในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน การบริหารงานต้องใช้ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ มีข้อพิจารณา 4 ประการ คือ

1. ผู้บริหารที่เป็นผู้นำคือผู้ที่มีผู้ตาม
2. ผู้บริหารที่เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ไม่ใช่บุคคลที่จะต้องถูกรัก ถูกสรรเสริญ

ความเป็นนิยมของคนทั่วไป ไม่ใช่ลักษณะของผู้นำแต่เป็นคนที่สร้างงานต่างหาก

3. ผู้บริหารแห่งอนาคตนั้น เป็นคนที่สามารถมองเห็นได้เด่นชัด เขาเป็นคนริเริ่มตัวอย่าง ให้เราเห็น

4. ความเป็นผู้บริหารและเป็นผู้นำนั้น ไม่ได้อยู่ที่อำนาจนาสนาหรือได้รับอภิสิทธิ์ ต่าง ๆ มา หรือแม้กระทั่งได้เงิน แต่เป็นหน้าที่ที่รับผิดชอบที่เขาถืออยู่

สายฟ้า พลวายุ (2544) กล่าวว่า ผู้บริหารของศตวรรษใหม่จะต้องมีความสามารถในแบบที่ต่างออกไป เป็นความสามารถที่เน้นไปในเรื่องของการจัดการกับการแข่งขันระดับโลก ที่ค่อนข้างรุนแรง ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพในองค์กรเท่านั้นจึงสามารถเป็นผู้นำและสร้างผลงานอย่างโดดเด่นได้

รุ่ง แก้วแดง (2545, หน้า 9-10) กล่าวว่า ผู้บริหารมืออาชีพ เป็นความหวังของการศึกษาไทย เป็นความหวังสำหรับเยาวชนไทยผู้เป็นอนาคตของชาติและสังคมไทยโดยรวม แม้จะเริ่มต้นด้วยการสร้างผู้บริหารต้นแบบจำนวนไม่มากนัก แต่การขยายผลอย่างมั่นคง และต่อเนื่องจะนำไปสู่การยกระดับผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศ ให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ โดยทั่วหน้ากัน ประเทศไทยของเรามีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าประเทศใด ผู้บริหารการศึกษามืออาชีพเหล่านี้ จะเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยอย่างแท้จริง

อุทัย เดชตานนท์ (2545, หน้า 38-39) กล่าวว่า ผู้บริหารมืออาชีพมีความสำคัญ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีผลทำให้สังคมเห็นความจำเป็นจะต้องใช้นักบริหารมืออาชีพมาจัดการศึกษา
2. กฎหมายการศึกษาได้เปลี่ยนไป กล่าวคือ มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ. 2545 ออกมาบังคับใช้ แม้ไม่ได้กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ก็มีหลายมาตรา เช่น มาตรา 38 มาตรา 53 ที่จำเป็นจะต้องให้นักบริหารการศึกษามืออาชีพเข้ามาดำเนินการ
3. รัฐบาลมีนโยบายในการปฏิรูประบบราชการ โดยให้มีการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ปรับปรุงการทำงานให้ตามภาคธุรกิจให้ทัน ดังนั้น ในภาคการศึกษามีการปฏิรูประบบราชการ มีการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม นำทบวงมหาวิทยาลัยและสภาการศึกษาแห่งชาติมา รวมเป็นกระทรวงศึกษาธิการ ต้องเปลี่ยนแปลงการบริหารงานในระบบเก่า
4. ความล่าช้าในวงการการศึกษาอันเนื่องมาจากตัวผู้บริหารเอง ต้องยอมรับว่า ความสามารถหรือสมรรถภาพในการบริหารงานการศึกษาของผู้บริหารยังห่างไกลจากวงการอื่น ๆ อยู่มาก ควรถึงเวลาที่จะต้องปรับปรุงใหม่
5. การบริหารการศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูง (Professional) เพราะว่าการบริหารการศึกษาดำเนินการตามเกณฑ์วิชาชีพชั้นสูงอื่น กล่าวคือ
  - 5.1 มีลักษณะการบริหารเฉพาะของตนเองแตกต่างวิชาชีพอื่น
  - 5.2 มีความเป็นอิสระในการให้บริการ
  - 5.3 มีวิถีแห่งปัญญา ศึกษาวิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง

5.4 มีการศึกษามากพอ คือ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

5.5 มีองค์กรวิชาชีพควบคุม ดูแล ตรวจสอบ

5.6 มีจรรยาบรรณวิชาชีพเฉพาะ

นอกจากนี้ ยังมีการเลือกสรร กลั่นกรองคุณสมบัติ และเกณฑ์มาตรฐานอื่นเป็นอย่างดี ผู้ที่จะเข้าสู่วิชาชีพการบริหารการศึกษาจึงเหมาะสมกับการเป็นผู้บริหารการศึกษามืออาชีพ อย่างแท้จริง ดังนั้น ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าวต่อไปนี้ วงการทางการศึกษาจะต้องปรับระบบ และพัฒนาผู้บริหารการศึกษาให้มีสมรรถนะ มีความสามารถ มีคุณลักษณะที่เหมาะสม โดยมีความเป็นมืออาชีพ จึงจะบริหารและจัดการศึกษาประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ที่กำหนดไว้

ธีระ รุญเจริญ (2548, หน้า26-28) ได้กล่าวถึงความจำเป็นต้องมีผู้บริหารมืออาชีพ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็ว
  - 1.1 ยุคโลกาภิวัตน์: ไร้พรมแดน
  - 1.2 มีความสลับซับซ้อนสูง
2. ปัญหาเกิดขึ้นมีมากโดยไม่มีสิ้นสุดต้องอาศัย
  - 2.1 ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์
    - 2.1.1 ความรู้ความสามารถรอบด้าน
    - 2.1.2 ความรู้ ความสามารถ และรอบด้าน
    - 2.1.3 การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
  - 2.2 ธรรมชาติในการบริหาร
  - 2.3 การมีส่วนร่วมของหลายฝ่าย
    - 2.3.1 บทบาทของผู้บริหารเป็นแบบ CEO (Chief executive officers)
    - 2.3.2 ความร่วมมือจากหลายฝ่าย (All for education)
3. การบริหารการศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูง
  - 3.1 มีลักษณะการบริหารเฉพาะ
  - 3.2 มีอิสระในการดำเนินการ
  - 3.3 ต้องใช้วิธีแห่งปัญญาอย่างลึกซึ้ง
  - 3.4 ต้องมีองค์กรวิชาชีพควบคุม ดูแล ตรวจสอบ
  - 3.5 มีจรรยาบรรณวิชาชีพ
  - 3.6 มีการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

4. การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการบริหาร

4.1 เน้นประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4.2 เน้นประสิทธิภาพในการทำงาน รวดเร็ว ประหยัด

4.3 ระดับศักยภาพสูงมีความจำเป็น

4.4 คุณธรรม จริยธรรม

4.5 วิสัยทัศน์ที่ทันสมัย

4.6 มีปรีชาชาญหลายๆด้าน เช่น IQ: ปัญญาความรู้ (Intelligence) EQ: อารมณ์ (Emotion) AQ: น้ำอด น้ำทน (Adversity) VQ: ปล่อยวาง ลดอดีต (Void)

5. ความจำเป็นต้องอาศัยการศึกษาอบรมและสร้างประสบการณ์ รวมทั้งสร้างประสบการณ์ธรรมชาติ จึงจะประสบความสำเร็จ

สรุปได้ว่า ผู้บริหารมืออาชีพมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการศึกษาไทย เพราะการศึกษาจะต้องปรับระบบและพัฒนาผู้บริหารให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพเพื่อบริหารและจัดการด้านการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามจุดหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ผู้บริหารมืออาชีพยังมีความสำคัญต่อองค์กร ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เพราะถ้าได้ผู้บริหารมืออาชีพแล้ว จะมีความมั่นใจได้ว่าองค์กรนั้น จะสามารถแข่งขันกับองค์กรต่างๆและมีผลงานที่มีคุณภาพได้

บทบาทของผู้บริหารมืออาชีพ

ชาอุชัย อาจินสมจาร (2541, หน้า 101-104) ได้กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษา โดยแบ่งหน้าที่ของผู้บริหารไว้ ดังนี้

1. ในด้านวัตถุประสงค์ ผู้บริหารควรเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมาย โดยระลึกเสมอว่าอะไรคือสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับนักเรียน สนับสนุนบุคลากรให้ปฏิบัติงานตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์จะต้องทำให้บุคลากรทางการศึกษายอมรับเป้าหมายไป

2. ในแนวทางเดียวกัน ค้นหาวิธีที่เหมาะสมที่จะทำให้เป้าหมายบรรลุผลสัมฤทธิ์ ประสานความร่วมมือและก่อให้เกิดความสามัคคีในระหว่างบุคลากรทางการศึกษาด้วยกัน

3. ในด้านการวางแผน ผู้บริหารควรออกแบบรูปแบบเพื่อการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า โดยผ่านทางการเลือกแนวทาง (Alternatives) ที่ดีที่สุด ออกแบบรูปแบบเพื่อการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า กำหนดผลที่ได้จากการปฏิบัติงาน ทำความกระจ่างในสิ่งที่ต้องการให้สัมฤทธิ์ผล วางแผนสำหรับผลสัมฤทธิ์และปรับปรุงระบบค่านิยมของสังคม ทำงานยืดหยุ่น ทำแผนให้สมบูรณ์ ทบทวนแผนอย่างสม่ำเสมอ ปรับแผนให้เข้ากับแผนของประเทศ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการวิจัย ทำแผนให้เป็นจริงและปฏิบัติได้ ใช้บริการผู้เชี่ยวชาญทำให้บุคลากรทางการศึกษาทุกคนเข้าใจแผน

4. ในด้านการจัดองค์กร ผู้บริหารควรวางโครงสร้างการจัดองค์กรให้สัมพันธ์กัน กำหนดหน้าที่รับผิดชอบ ส่งเสริมพฤติกรรมกลุ่มที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ทางการศึกษา สร้างความมั่นใจและความปลอดภัยให้กับกลุ่ม สร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือ โดยกระบวนการแบบประชาธิปไตย เคารพและไว้วางใจบุคลากร

4. ในด้านการปฏิบัติงาน ผู้บริหารควรแนะนำบุคลากรในการทำงาน ดำเนินกิจกรรม โดยยึดวัตถุประสงค์เป็นที่ตั้ง ประสานงาน และควบคุมทิศทาง การทำงานให้ได้ผลมาก โดยลงทุนน้อยที่สุด เคารพความรู้บุคลิกภาพ และเกียรติของบุคลากรทุกคน ทำให้บุคลากร มีความรักและความพึงพอใจในตนเอง สร้างพลังสามัคคีประสานงานระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง ประสานหลักสูตร วิธีสอน กฎระเบียบบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ใช้อำนาจ และหน้าที่ในการตัดสินใจทำกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคลากร ทำให้บุคลากรรับผิดชอบต่องาน แก้ไขปัญหาอย่างมีขั้นตอน เข้าใจความรู้สึก และการตัดสินใจของบุคลากร หลีกเลี่ยงการใช้ความคิดเห็นของตนเพียงผู้เดียว

5. ในด้านการประเมินผล ผู้บริหารควรประเมินผลโดยเทียบมาตรฐานและค่านิยม ที่กำหนด ค้นหาจุดอ่อนและจุดแข็งเพื่อใช้ในการแก้ไขบุคลากร ประเมินผลเพื่อปรับปรุงงาน สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน ประเมินเจตคติของประชาชน ประเมินอย่างต่อเนื่อง เพื่อการปรับปรุงงานและปรับปรุงตนเอง

พัชรภรณ์ สงวนกล้าจิตต์ (2543, หน้า 62-72) ได้วิเคราะห์ บทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) ดังนี้

1. บทบาทนักคิด
  - 1.1 เป็นผู้ริเริ่ม
  - 1.2 เป็นผู้แสวงหาข้อมูล
  - 1.3 เป็นผู้วางแผน
  - 1.4 เป็นผู้ตัดสินใจ
  - 1.5 เป็นผู้แก้ปัญหา
  - 1.6 เป็นผู้ประเมินผล
2. บทบาทนักปฏิบัติ
  - 2.1 เป็นผู้แสวงหาข้อมูล
  - 2.2 เป็นผู้ริเริ่ม
  - 2.3 เป็นแบบอย่างที่ดี

- 2.4 เป็นผู้เพิ่มพลัง
- 2.5 เป็นผู้สนับสนุน
- 2.6 เป็นผู้ประสานงาน
- 2.7 เป็นผู้ประนีประนอม
- 2.8 เป็นผู้รับผิดชอบ

ถวิล อร์ธเวส (2544, หน้า 15-19) ได้กล่าวถึง บทบาทของนักบริหารมืออาชีพ ในยุคเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

1. บทบาทผู้ตัดสินใจ นักบริหารมืออาชีพต้องมีข้อมูลเพียงพอในการตัดสินใจ หรือวินิจฉัยสั่งการเป็นคนสุขุมรอบคอบ มีเหตุผลในการตัดสินใจ
  2. บทบาทผู้ไวต่อข้อมูล นักบริหารมืออาชีพต้องไวต่อข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอ
  3. บทบาทผู้เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ นักบริหารมืออาชีพต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถสื่อวิสัยทัศน์ได้เป็นอย่างดี
  4. บทบาทผู้ซื้อสัตย์และสร้างสรรค์ผลงาน นักบริหารมืออาชีพต้องเป็นผู้สร้างสรรค์ ผลงานมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้
  5. บทบาทผู้ประสานสิทธิ นักบริหารมืออาชีพต้องสามารถประสานกับหน่วยงาน และบุคคลได้เป็นอย่างดี สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และแก้ไขปัญหในหน่วยงาน
  6. บทบาทเป็นผู้คิดสร้างสรรค์วิธีการทำงานใหม่ นักบริหารมืออาชีพต้องยึดหลักการหาวิธีทำงานใหม่ ๆ อยู่เสมอ
  7. บทบาทผู้จูงใจเพื่อนร่วมงาน นักบริหารมืออาชีพต้องสามารถโน้มน้าว เพื่อนร่วมงานให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงานและรับผิดชอบต่องานสูง
  8. บทบาทผู้ทันทานต่อปัญหาอุปสรรคนักบริหารมืออาชีพต้องอดทน อดกลั้น ต่ออุปสรรคพร้อมที่จะเผชิญต่อปัญหาและสยบปัญหาอย่างสันติสุข
  9. บทบาทผู้รู้จักยืดหยุ่นตามสถานการณ์ นักบริหารมืออาชีพต้องยืดหยุ่นทางสายกลาง ในการดำเนินงาน
  10. บทบาทผู้บริหารงานแบบมีส่วนร่วม นักบริหารมืออาชีพต้องให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาได้ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบผลงานที่เกิดขึ้น
- Gorton (1983, หน้า 100-101) ได้สรุปบทบาทหน้าที่สำคัญของผู้บริหารการศึกษาไว้ 6 ประการ คือ

1. บทบาทในฐานะเป็นผู้บริหาร
2. บทบาทในฐานะเป็นผู้บริหารการสอนและด้านวิชาการ

3. บทบาทในฐานะเป็นผู้รักษาระเบียบวินัย

4. บทบาทในฐานะผู้ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์

5. บทบาทในฐานะผู้ประเมินผล

6. บทบาทในฐานะผู้แก้ปัญหาคความขัดแย้ง

Stogdill (1984, หน้า 42-45) สรุปบทบาทของผู้บริหารไว้ 17 ประการ ดังนี้

1. บทบาทเป็นผู้กำหนดทิศทางการทำงาน (Direction setter) ผู้บริหารจะช่วยให้หน่วยงานบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้น จำเป็นต้องมีความสามารถในการชี้แจงทำความเข้าใจ เขียนวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน มีความสามารถในการเขียนแผนงานและ โครงการ และการบริหารงานและวัตถุประสงค์ผลงาน

2. บทบาทเป็นผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ (Leader catalyst) บทบาทนี้จำเป็นต้องมีความสามารถในการจูงใจ กระตุ้น และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กร มีทักษะทำงานเป็นทีม

3. บทบาทเป็นนักวางแผน (Planner) จะต้องมีความสามารถในการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต เตรียมบุคลากรให้พร้อมในการรับมือกับสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้น

4. บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจ (Decision maker) จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีต่าง ๆ ของการตัดสินใจ และสามารถวินิจฉัยสั่งการไม่ให้เกิดความขัดแย้ง

5. บทบาทเป็นผู้จัดองค์กร (Organizer) ผู้บริหารจำเป็นต้องออกแบบงานและกำหนดโครงสร้างขององค์กรขึ้นใหม่ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเข้าใจพลวัตรขององค์กร และพฤติกรรมขององค์กรด้วย

6. บทบาทเป็นผู้เปลี่ยน (Change manager) ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มาสู่สถาบันเพื่อเพิ่มพูนคุณภาพของสถาบัน รู้ว่าจะเปลี่ยนอะไร เปลี่ยนอย่างไร และควรเปลี่ยนในสถานการณ์ใดและทิศทางใด

7. บทบาทเป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจรูปแบบปฏิสัมพันธ์ของบุคคล เข้าใจเครือข่ายของการสื่อสาร รู้จักวิธีนิเทศงานที่พึงปรารถนา เข้าใจระบบการรายงานที่ดี สามารถประสานกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. บทบาทเป็นผู้สื่อสาร (Communicator) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการสื่อสารทั้งด้วยการพูดและการเขียน รู้จักใช้สื่อต่างๆเพื่อการสื่อสาร และมีความสามารถในการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน

9. บทบาทเป็นผู้แก้ความขัดแย้ง (Conflict manager) เนื่องจากความขัดแย้งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ผู้บริหารต้องเข้าใจสาเหตุของความขัดแย้ง จะต้องมีความสามารถในการต่อรอง ไกล่เกลี่ย จัดการกับความขัดแย้งและแก้ปัญหาคความขัดแย้งได้

10. บทบาทเป็นผู้แก้ปัญหา (Problems manager) เนื่องจากปัญหาทั้งหลายไม่ลงเอยด้วยความขัดแย้ง ปัญหาจึงมีความหมายกว้างขวางกว่าความขัดแย้ง ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการวินิจฉัยปัญหาแก้ปัญหาเป็น

11. บทบาทเป็นผู้จัดระบบ (Systems manager) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ระบบและกระบวนการที่เกี่ยวข้อง เข้าใจในการนำทฤษฎีทางการบริหารไปใช้ประโยชน์

12. บทบาทเป็นผู้บริหารการเรียนการสอน (Instructional manager) ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจในระบบการเรียนรู้ การเจริญและพัฒนาการของมนุษย์ เข้าใจทฤษฎีการสร้างและพัฒนาหลักสูตร มีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

13. บทบาทเป็นผู้บริหารบุคคล (Personnel manager) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในเทคนิคของการเป็นผู้นำ การเจรจาต่อรอง การประเมินผลงาน และการปฏิบัติงานของบุคคล

14. บทบาทเป็นผู้บริหารทรัพยากร (Resource manager) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการเงินและงบประมาณ สามารถในการบริหารวัสดุ ครุภัณฑ์ การก่อสร้าง การบำรุงรักษา ตลอดจนการแสวงหาการสนับสนุนจากภายนอก

15. บทบาทเป็นผู้ประเมินผล (Appraiser) ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการประเมินความต้องการ การประเมินระบบ วิธีการทางสถิติ และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

16. บทบาทเป็นนักประชาสัมพันธ์ (Public relater) ผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการสร้างภาพพจน์ที่ดี รู้จักพลวัตรกลุ่ม รู้และเข้าใจเผยแพร่ข่าวสารด้วยสื่อและวิธีการต่างๆ

17. บทบาทเป็นประธานในพิธีการ (Ceremonial Head) เป็นบทบาทที่จำเป็นยิ่งของผู้บริหาร ซึ่งจำเป็นจะต้องใช้ความสามารถในบทบาทต่างๆที่กล่าวมาเพื่อแสดงบทบาทนี้

Coats (1986, หน้า 151-152) ได้สรุปบทบาทของผู้บริหารในการบริหารการศึกษาไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. บทบาทในฐานะผู้บริหาร ผู้บริหารการศึกษาต้องแสดงความเป็นผู้นำ โดยมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ทั้งพฤติกรรมมุ่งงานและพฤติกรรมมุ่งคน

2. บทบาทในฐานะผู้นำทางวิชาการ ต้องพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีทักษะความรู้และความสามารถในการปฏิบัติการ

3. บทบาทในฐานะผู้นำกลุ่ม เป็นผู้นำในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ และมีบทบาทในการสร้างกลุ่มและทำให้กลุ่มคงอยู่ต่อไป สร้างความกลมเกลียวสมานฉันท์ในกลุ่ม ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาว่ามี 4 ประการ คือ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

1. บทบาทนักคิด ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ คิดหาวิธีการใหม่ในการทำงาน ให้บรรลุเป้าหมายอยู่เสมอ
2. บทบาทผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญ สร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการอยู่เสมอ
3. บทบาทผู้จัดการที่เฉียบแหลม ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีทักษะในการบริหาร เป็นนักประสานเพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งผลตามวิสัยทัศน์ เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ
4. บทบาทนักปฏิบัติที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้บริหารต้องเป็นผู้มีความเพียรพยายาม มีความมุ่งมั่นอดทนที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย สร้างผลงานอย่างมีคุณภาพ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต กระบวนการบริหารโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

สรุปได้ว่า ผู้บริหารมืออาชีพมีบทบาทที่ต้องปฏิบัติในด้านวัตถุประสงค์ การวางแผน การจัดการ การปฏิบัติงานด้านประเมินผล เป็นนักคิดนักปฏิบัติเป็นผู้ตัดสินใจ ใฝ่ต่อข้อมูล เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ ซื่อสัตย์และสร้างสรรค์ผลงาน ประสานสิบทิศ คิดสร้างสรรค์วิธีการทำงานใหม่ จูงใจเพื่อนร่วมงาน ทนทานต่ออุปสรรค รู้จักยืดหยุ่นตามสถานการณ์บริหารงานแบบมีส่วนร่วม บริหารการสอนและด้านวิชาการ รักษาระเบียบวินัย ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ ประเมินผล แก้ปัญหา บริหารบุคคล บริหารทรัพยากร ประชาสัมพันธ์ เป็นประธานในพิธีการ เป็นผู้นำกลุ่ม เป็นผู้จัดที่เฉียบแหลม และมีบทบาทในฐานะที่เป็นนักปฏิบัติที่มุ่งผลสัมฤทธิ์

คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ

คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวของผู้บริหาร หรือคุณความดีประจำตัวของผู้บริหารในการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ซึ่งจากการศึกษาค้นคว้า เอกสารต่าง ๆ ได้มีหลาย ๆ ท่าน ได้กำหนดคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพในลักษณะต่าง ๆ กัน ดังนี้

สมชาย เทพแสง (2543, หน้า 20-23) กล่าวว่า การเป็นผู้บริหารมืออาชีพ (Professional director) นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ ด้าน ความพร้อมของตนเองและครอบครัว ตลอดจนการยอมรับจากสมาชิกในสถาบันและชุมชน ถ้าผู้บริหารมีจิตใจมุ่งมั่นและทุ่มเทให้กับการทำงานตลอดจน นำ 20 P มาประกอบในการทำงานหรือเป็นแนวทาง ก็สามารถสร้างความเชื่อมั่นได้ทางหนึ่ง ที่จะพาไปสู่เส้นทางของมืออาชีพ ผู้บริหารไม่ว่าจะอยู่ในระดับใด ผู้บริหารก็มีบทบาทหน้าที่

ความรับผิดชอบที่ไม่แตกต่างกัน คือ เริ่มตั้งแต่การวางแผน การควบคุม ติดตามผลและประเมินผล ตลอดจนให้ขวัญกำลังใจและตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง และที่ถือว่าเป็นหน้าที่หลัก ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีภาพลักษณ์ที่ดี มีหลักการสำคัญในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งโดยภาพรวมแล้วงานบริหารจะต้องทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานอย่างพึงพอใจของสมาชิก และงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ภายใต้เวลาและงบประมาณที่จำกัด ถ้าสามารถทำได้ก็ถือว่าเยี่ยม แต่อย่างไรก็ตามความเป็นผู้บริหารที่เก่ง ดี มีความชื่นชมศรัทธานั้น บางครั้งต้องขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ด้วยที่เรียกว่า “สถานการณ์สร้างวีรบุรุษ” ซึ่งลักษณะของผู้บริหารจะมีลักษณะ 20 P ดังนี้

3. Psychology ผู้บริหารต้องมีจิตวิทยาในการบริหารคน รู้นิสัยใจคอของลูกน้อง เป็นอย่างดี ที่เรียกว่า “รู้เขารู้เรา รบร้อยครั้งชนะร้อยครั้ง” ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษานิสัยใจคอของแต่ละคนว่าเป็นคนอย่างไร พุดง่าย ๆ จะไปบริหารใครต้องวิเคราะห์เขาก่อนอันดับแรก

2. Personality คนบางคนเดินมาแต่ไกลเราก็ทราบทันทีว่านี่เป็นผู้อำนวยการคนโน้น เดินมา นั่นคงเป็นนักการเพราะการแต่งกายก็ดี บุคลิกภาพ การเดินต้องสง่าผ่าเผยตลอดจนการพูดจา มีหลักเกณฑ์น่าเชื่อถือ การยิ้มแย้มแจ่มใสมีอิทธิพลสำคัญทำให้เกิดความประทับใจ บุคลิกภาพจึงมีส่วนสำคัญ รวมทั้งการวางตนให้เหมาะสมกับตำแหน่ง หน้าที่การงาน มารยาทต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงทุก ๆ ด้าน

3. Pioneer ต้องเป็นผู้ริเริ่มบุกเบิก กล้าได้กล้าเสีย โดยเฉพาะสถานศึกษาใหม่ ๆ ที่ยังไม่เป็นที่นิยม ผู้บริหารต้องวางแผนเชิงรุก เพื่อให้คนยอมรับศรัทธา ต้องเห็นดีเห็นชอบ มานะอดทน เพื่อให้ได้ตามเป้าหมาย ถ้าท้อแท้ลูกน้องก็ถึงหมดกำลังใจ กาลิเลโอ นักวิทยาศาสตร์ บุคคลสำคัญ ก่อนจะมีคนเชื่อถือตามว่า โลกกลมเขาต้องจบชีวิตลงก่อนแต่ก็ถือว่าเป็นตัวอย่างของนักบุกเบิกด้านดาราศาสตร์เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยุทธวิธีทูปหม้อข้าวของพระยาตากนำมาซึ่งชัยชนะในการตีเมืองจันทบุรีเป็นตัวอย่างของนักต่อสู้กล้าได้กล้าเสียได้เป็นอย่างดี

4. Poster การทำงานถ้าขาดการประชาสัมพันธ์งานนั้นก็รู้เพียงไม่กี่คน จึงต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์ แม้จะเป็นงานเล็กแต่เราก็เอาจุดเด่นของงานมาตีแผ่จะช่วยให้เป็นที่รู้จักได้มากขึ้น การประชาสัมพันธ์ที่ดีที่สุด คือ มุขปาฐะ (Mouth to mouth)

5. Parent ผู้บริหารต้องเป็นพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ต้องมีพรหมวิหารธรรม 4 เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่งวางตัวเป็นกลาง ให้ความยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายเสมอหน้า สร้างสังคมให้เป็นปึกแผ่นแน่นแฟ้น สามัคคีกลมเกลียว เหมือนกับพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ที่ใช้หลักการปกครองแบบพ่อปกครองลูก ทำให้ไพร่ฟ้าหน้าใส ประชาชนมีความสุขถ้วนหน้า

6. Period ผู้บริหารต้องเป็นคนตรงเวลา การทำงานตรงเวลาสะท้อนให้เห็นว่าเป็นคนซื่อสัตย์ได้ทางหนึ่ง และเป็นตัวอย่างลูกน้องได้อีกด้วย อย่าทำงานตามเวลา คือเวลาไปก่อนตัวตามไปทีหลัง

7. Pacific ผู้บริหารต้องมีความสุขรอบคอบ ใจเย็น มีกลยุทธ์ที่ขยอเคี่ยม สำนวนอังกฤษว่า “a snake in the grass” เหมือนกับเสื้อซ่อนเล็บ หรือคมในฝัก ทำให้คนอื่นไม่สามารถรู้จิตใจเราได้ว่าคิดอะไร ทำอะไร การทำงานที่สุขุมรอบคอบทำให้งานดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะถ้าประมาทงานก็อาจจะเสียหายได้ในภายหลัง

8. Pleasure ผู้บริหารต้องมีอารมณ์ขันแก่สถานการณ์ในช่วงที่ตึงเครียดได้คนที่มีความอารมณ์ขันจะช่วยให้คนอื่นไว้วางใจ ให้ความไว้นับถือใจได้ ตลอดจนการทำงานเป็นไปด้วยความสุขุมไม่เคร่งเครียด

9. Prudent การมองการณ์ไกล หรือวิสัยทัศน์ทำให้เราเป็นผู้ทันสมัยอยู่ตลอดผู้บริหารจำเป็นต้องมี เพราะการคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้าได้ ความผิดพลาดจะน้อยลงตัวอย่างที่เห็นชัดเจน ได้แก่ สมเด็จพระปิยมหาราชยอมเสียเมืองเล็ก ๆ เพียงส่วนเดียวเพื่อรักษาเอกราชของชาติไทยไว้ได้

10. Principle การทำงานของผู้บริหารต้องยึดหลักการเป็นหลัก รวมทั้งทฤษฎีต่าง ๆ ที่สามารถอ้างอิงหรือพิสูจน์ได้ นอกจากนี้ควรมีเหตุผลประกอบการชี้แจงได้ มิใช่อ้างแต่เพียงว่า “นโยบายย่อมเหนือเหตุผล” ผู้บริหารก็จะไม่ได้การยอมรับเท่าที่ควร เพราะได้แต่งงานมิได้ใจ

11. Perfect งานที่เกิดขึ้นต้องให้สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่ทำได้ ครบถ้วน ถูกต้อง และมีการตรวจสอบ ประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นคุณภาพของงานเป็นหลัก

12. Point งานที่ทำได้ต้องมีวัตถุประสงค์แน่นอนชัดเจน สามารถดำเนินไปอย่างมีทิศทาง เหมือนกับหางเสือเรือที่บังคับให้เรือเดิน ไปอย่างถูกต้องแม่นยำ

13. Plan งานที่ต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบและพึงระลึกอยู่เสมอว่า “งานใดก็ตามถ้ามีการวางแผนงาน งานนั้นสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง”

14. Pay ต้องมีการกระจายงานอย่างทั่วถึง และให้รางวัลบุคคลที่ทำผลงานดีเด่น เพื่อเป็นขวัญ กำลังใจให้กับบุคคลที่สร้างสรรค์ผลงานให้เจริญก้าวหน้าอยู่เสมอ ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรมุ่งทำงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไป

15. Participation ต้องให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน ทำให้ทุกคนมองเห็นความสำคัญของงาน พร้อมใจที่จะช่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

16. Pundit ต้องมีความรู้เรื่องที่ทำอย่างชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้ ไม่ใช่ความรู้แบบ “ยุทธการบนกระดาน” ซึ่งเป็นสำนวนจีน หมายถึง รู้แต่ตำราพอถึงการปฏิบัติกลับล้มเหลว

17. Politic ต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองการปกครอง บางครั้งต้องทำตนเหมือนนักการเมืองเข้ากับคนได้ทุกชั้น ตลอดจนกลุ่มบ้าง อย่าแข็งเกินไป

18. Poet ต้องมีความสามารถด้านสำนวนโวหาร วอลแตร์ กล่าวว่า “ปากกาปกครองโลก” เพราะถ้าเรามีความสามารถด้านการเขียนจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง และเกิดความเลื่อมใสศรัทธาจากคนอื่น

19. Perception ต้องมีความสามารถในการหยั่งรู้ คาดการณ์ ตรวจสอบ และทบทวนสิ่งที่คาดการณ์ไว้ ตลอดจนบันทึกเหตุการณ์ เพื่อนำมาเปรียบเทียบสิ่งที่เกิดขึ้นและเลือกใช้อย่างเหมาะสม

20. Psycho ต้องมีจิตวิญญาณของนักบริหาร เป็นผู้มีความรักในอาชีพครุเป็นนักบริหารที่มีอุดมการณ์ และปณิธานที่แน่วแน่ ในการแก้ไขปัญหาสังคม ตลอดจนการปฏิรูปสังคม โดยการใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน ผู้บริหารต้องรักในศักดิ์ศรีในสถาบัน และของตนเอง ไม่ดูถูกดูแคลนอาชีพของตนเองและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย ตลอดจนจรรยาบรรณในอาชีพของตน

นอกจากนี้ สมชาย เทพแสง (2543, หน้า 15) ได้กล่าวว่า บทบาทใหม่ของผู้บริหารมืออาชีพ คือ การที่จะเป็นผู้บริหารที่ดีนั้น ต้องมีการเตรียมตัวเป็นผู้บริหารนั้น ถือเป็นบทบาทใหม่ที่ผู้บริหารจะต้องศึกษาทำความเข้าใจและปฏิบัติตามแนวทางที่ตั้งไว้ จนประสบความสำเร็จเป็นผู้บริหารมืออาชีพ มีแนวทางสรุปได้ดังนี้

1. การฝึกฝนตนเองด้านอุปนิสัยใจคอ

1.1 มีหัวใจในเรื่องบริการ การรู้จักบริการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ต้องการความรู้สึกเสียสละเป็นแรงผลักดัน เมื่อเกิดความเสียสละการที่จะช่วยเหลือบริการผู้อื่นก็จะเกิดขึ้นด้วยความบริสุทธิ์ใจ (Sincerity) เป็นสิ่งที่ผู้อื่นมีความต้องการจากเรา อย่าคิดว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นง่าย ๆ เพราะอุปสรรคเรื่องนี้ คือ ความโลภ โกรธ และหลง แต่ถ้าเรารู้จักให้บริการและได้ทำบ่อย ๆ เรื่องเหล่านี้ก็จะหายไป

1.2 มีใจกว้าง หมายความว่า มีใจกว้าง กล้าทำ กล้าเสียสละ เห็นผู้อื่นมีความสำคัญ กล้าได้กล้าเสีย จะเป็นด้านการเงินหรือน้ำใจ ถ้าใจกว้างทางด้านการยอมรับความสำเร็จ และการรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น การฝึกฝนด้านนี้จะต้องทำให้สุขุมไว้เพราะมนุษย์เราได้สั่งสมประสบการณ์ของตนเองมานาน การฝึกฝนทางด้านนี้จึงจำเป็นต้องฝึกการใช้ดุลยพินิจ

1.3 ความตื่นตัวในการเป็นสมาชิกของกลุ่ม ความเอื้ออาทร ความเอื้อและเกลียด ในอุปนิสัยของคนบางคนในองค์กรเป็นอุปสรรคต่อความรู้สึกต่อความตื่นตัวในด้านนี้ การรู้จักเข้าสังคม เข้าร่วมกิจการที่ตื่นตื้นต้องงานที่สมาชิกของกลุ่มเริ่มขึ้น จะทำให้พนักงานบริหารได้รับ

การยอมรับจากสมาชิกในกลุ่ม แต่นักบริหารจะต้องมีแนวความคิดใหม่ ๆ เสมอ เข้าร่วมด้วยความจริงใจ

2. การพัฒนาความรู้เข้าสู่วิชาชีพ

2.1 ความรู้ทางทักษะที่นำไปสู่ความคล่องตัวเชี่ยวชาญ และควมมีเสน่ห์ของนักบริหาร เรียกเป็นภาษาทางบริหารว่า ทักษะทางเทคนิค (Technical skill) เป็นความรู้เกี่ยวกับการทำงาน รายละเอียดของงานต่าง ๆ ผู้บริหารจะต้องรู้ ความสามารถด้านนี้ได้มาจากการศึกษาอบรม การฝึกงาน หรือได้จากประสบการณ์ตรง

2.2 ความรู้ที่นำไปสู่ความเป็นนักบริหาร โดยวิชาชีพ ความรู้ทางด้านนี้ เรียกว่า ทักษะทางความคิดรวบยอด (Conceptual skill) ทักษะทางด้านนี้จะต้องอาศัยสติปัญญา และการฝึกฝน ผู้บริหารที่ดีจะต้องมีความสามารถเข้าใจปัญหาต่าง ๆ รู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้เป็นระเบียบโดยมีทัศนอันกว้างไกล

2.3 ความรู้เมื่ออยู่กับคน ความรู้ด้านนี้เรียกว่า ทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ (Human skill) เป็นความสามารถเข้ากับคน เข้าใจพฤติกรรมของบุคคลในองค์กร ความสามารถในการพูดชักจูง โน้มน้าวให้บุคคลปฏิบัติตามเป็นหัวใจของการบริหารเป็นอย่างมาก

เมื่อนักบริหารจะต้องปฏิบัติพันธกิจร่วมกับคนอย่างขาดไม่ได้ จึงควรให้ความสำคัญต่อคนเพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายในระดับที่ “คุณออก บอกคนได้ ใช้คนเป็น” อันเป็นความสำเร็จแห่งการบริหารคนของนักบริหาร “บริหารงานต้องบริหารคน ให้เลิกสิ้นชานาญการ เก่งคนต้องเก่งงาน เก่งบริหารต้องได้ทั้งงานทั้งคน” เพื่อให้ันักบริหารเก่งทั้งงานและเก่งทั้งคน จึงได้มีแนวคิดซึ่งเป็นการเชื่อเกี่ยวกับคนในเชิงบริหาร ดังนี้

1. ปัญหาเกิดจากคน ปัญหาในองค์กรของเราแทบทุกปัญหาเกิดมาจากคนเป็นสำคัญ นักบริหารจะต้องไม่โทษดวง แต่ต้องสืบค้นหาสาเหตุโดยมิใช่การสืบหาว่าใครผิด แต่สืบค้นหาผิดพลาดเพราะอะไร จะเตรียมการหรือแก้ไขปัญหามาไม่ให้เกิดขึ้นอีกได้อย่างไร

2. คนแก้ปัญหาก็ทุกเรื่อง ไม่ว่าจะปัญหาใดคนเท่านั้นที่จะแก้ไขได้ ซึ่งคนอาจจะหมายถึง บุคลากรในองค์กร นอกองค์กร รวมทั้งตัวผู้บริหารขององค์กรนั้น ๆ ด้วย และรวมถึงเครือข่ายทางการบริหารทั้งแนวนอน แนวกลาง และแนวราบด้วย

3. ทุกปัญหาต้องแก้ที่คนก่อน เมื่อสาเหตุของปัญหาเกิดจากคนที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดปัญหานั้น ๆ การจะแก้ปัญหาก็คงตามคำสอนของพุทธศาสนาในหลักอริยสัจสี่ที่จะต้องแก้ที่สาเหตุแห่งปัญหานั้น ๆ นั่นคือ เริ่มแก้ที่คน ซึ่งส่วนใหญ่เรามักจะพบเพียงสาเหตุเบื้องต้น แต่ไม่ค่อยจะได้สืบค้นไปถึงสาเหตุที่ค้นพบนั้น “จะปลูกพืชต้องเตรียมดิน จะกินต้องเตรียมอาหาร จะพัฒนาการก็ต้องเริ่มที่พัฒนาคนจะแก้ปัญหาก็เริ่มแก้ที่คนก่อน”

คน คือ ทรัพยากรที่สำคัญที่สุด ในศาสตร์แห่งการบริหาร ได้ยอมรับว่า ปัจจัยการบริหาร ที่มีอยู่หลายประการนั้น คนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดซึ่งขยายความถึงองค์กรทุกแห่งสถาบัน ทุกแห่ง และน่าจะรวมถึงการเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่ต้องรักษาและพัฒนาให้เต็มศักยภาพ ของสังคมและของประเทศชาติด้วย

- เราต้องเชื่อมั่นในคุณค่าของคน คนไม่ใช่หญ้า ไม่ใช่ขยะ แต่คนทุกคนมีคุณค่า มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ฉะนั้น นักบริหารจะต้องไม่คิดว่า “รกหญ้า ดีกว่ารกคน” ต้องให้เกียรติคนทุกคน มองเห็นผู้อื่นมีศักดิ์ศรี และความเท่าเทียมกับตน

- คนทุกคนมีค่า หมายถึง การที่นักบริหารมองเห็นคุณค่าของคนในองค์กรมีคุณค่า มีความหมายต่อองค์กร เสมือนความสำเร็จแห่งภารกิจขององค์กรเป็นภาพใหญ่และบุคลากรทุกคน ในองค์กร คือ ภาพย่อย ซึ่งหากขาดคนเหล่านั้นคือ การขาดภาพย่อยหลายภาพหรือแม้แต่ภาพเดียว ภาพแห่งความสำเร็จนั้นจะไม่เกิดขึ้นได้เลย

- คนทุกคนมีศักยภาพในตัว ศักยภาพในที่นี้ หมายถึง ความรู้ ความสามารถพรสวรรค์ ที่นักบริหารจะต้องค้นหาให้พบว่า บุคคลในองค์กรแต่ละคนนั้นมีความสามารถอะไรอยู่บ้าง ทั้งความสามารถในงาน ความสามารถพิเศษ ซึ่งรวมถึงความรู้และประสบการณ์ที่บุคลากรเหล่านั้น มีและเคยมีมา เมื่อถึงเวลาจำเป็นหรือจะต้องใช้ประโยชน์จะได้เลือกใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม

- ควรให้โอกาสแก่คน ได้แสดงศักยภาพในตัว เมื่อค้นพบศักยภาพของบุคลากรแต่ละคน ในองค์กรแล้ว หน้าที่ของผู้บริหารที่จะผสมผสานให้ศักยภาพของแต่ละคนเข้ามาผสมผสาน กลมกลืนกันบังเกิดเป็นทีมงานที่คาดหวัง (Dream team) เลือกใช้คนให้เหมาะสมกับงานเหมาะสม กับความรู้ความสามารถ ความพึงพอใจของแต่ละคน เชื่อมโยงให้ทุกคน ได้มีส่วนร่วมในภาพ แห่งความสำเร็จ และที่สำคัญคือ ต้องให้โอกาสทุกคนได้แสดงศักยภาพ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม และความภาคภูมิใจในความสำเร็จขององค์กรร่วมกัน

- สร้างคน นักบริหารต้องสร้างคนหรือแสวงหาโอกาสในการสร้างคน ซึ่งหมายถึง การส่งเสริมช่วยเหลือ สนับสนุนให้บุคลากรได้ประสบความสำเร็จมีความเจริญก้าวหน้า ในตำแหน่งหน้าที่ หรือมีชื่อเสียงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ

- การช่วยคนที่ดีที่สุด คือ การช่วยให้เขาสามารถช่วยเหลือตนเองได้ เขาสามารถไป ช่วยเหลือผู้อื่นต่อไป เพื่อที่นักบริหารจะได้มีเวลาและโอกาสที่จะไปช่วยเหลือหรือสร้างคนอื่น ต่อไป

นอกจากนี้ บทบาทใหม่ของผู้บริหารมีอาชีพยังต้องรู้จักการพัฒนาตนเอง ผู้บริหาร ในยุคโลกใหม่ไร้พรมแดนต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ในการพัฒนาตนเองของผู้บริหาร ต้องพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. พัฒนาร่างกาย ออกกำลังกาย รับประทานอาหารที่ดี มีประโยชน์ครบทั้ง 5 หมู่ และพักผ่อนอย่างเพียงพอ
2. พัฒนาจิตใจ มีคำกล่าวว่า พัฒนาร่างกายจะต้องเคลื่อนไหว พัฒนาจิตใจต้องสงบนิ่ง การพัฒนาจิตใจจะต้องทำสมาธิ เพื่อทำให้เกิดสติปัญญา
3. พัฒนาศิลปะ โดยเฉพาะที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ การแต่งกาย การพูดการปรากฏตัวในที่ชุมชนต่าง ๆ
4. พัฒนาด้านความรู้ ที่เป็นประโยชน์ โดยเชื่อมโยงเข้าด้วยกันกับสิ่งทั้งหลายทั้งปวงได้ ความรู้เรื่องของประเทศชาติขึ้นอยู่กับการศึกษาของคนในประเทศเป็นสำคัญ เพราะความรู้เป็นทรัพยากรอันล้ำค่า สถานศึกษาก็เป็นแหล่งหนึ่งที่จะให้ความรู้อันมีค่านั้น “ผู้บริหาร” จึงมีความสำคัญที่จะพัฒนาการศึกษาของเยาวชนให้มีประสิทธิภาพ

วีระ ประเสริฐศิลป์ (2546, หน้า 5-9) ได้กล่าวถึง ในหลักสูตร “ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ” ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ โดยกำหนดคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่บ่งบอกว่ามีคุณงามความดี เป็นแบบอย่างของผู้มีมาตรฐานทางจริยธรรมในวิชาชีพชั้นสูง ตัดสินใจในกรอบความคิดทางจริยธรรม มีเหตุผลและมนุษยสัมพันธ์ดี แก้ปัญหาด้วยหลักเมตตาธรรม พัฒนา และสนับสนุนพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมในชุมชนของโรงเรียน มีความปรารถนาดี ประพฤติตนเสมอต้นเสมอปลาย โดยเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรมในเรื่องต่อไปนี้
  - 1.1 คุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ
  - 1.2 การบริหารบุคคลตามแนวคิดของศาสนา
  - 1.3 การบริหารจัดการภูมิปัญญาไทยเพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
2. การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ ซึ่งเป็นการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการสร้างวิสัยทัศน์พัฒนาโรงเรียนชุมชน มุ่งเน้นการสอนและการเรียนรู้ เปลี่ยนแปลงเพื่อปรับปรุงองค์กร วิเคราะห์ และแก้ปัญหาโดยใช้เทคนิคการแก้ปัญหาและทักษะการตัดสินใจ วางแผนกลยุทธ์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม นำเสนอวิสัยทัศน์สู่ชุมชนสังคมของโรงเรียน ตรวจสอบติดตาม และทบทวนวิสัยทัศน์ ภารกิจของชุมชนของโรงเรียน โดยเป็นผู้นำด้านการจัดระบบในเรื่องต่อไปนี้
  - 2.1 การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้
  - 2.2 การจัดและใช้ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร

2.3 การจัดระบบเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.4 การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ

3. การเป็นผู้นำด้านวิชาการ ซึ่งเป็นการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษา

ที่มีการพัฒนากิจกรรมการสอนการเรียนรู้ของครูและนักเรียน ร่วมมือกับครูวางแผน และจัดหลักสูตร พัฒนาองค์กร ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เน้นการปฏิบัติเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีการจัดโครงสร้างองค์กร สนับสนุนสื่อการเรียนรู้สนับสนุน และสนองตอบการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน มีกลยุทธ์ในการประเมินเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน อำนวยความสะดวกในการพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ โดยเป็นผู้นำด้านวิชาการในเรื่องต่อไปนี้

3.1 การพัฒนาหลักสูตรเพื่อความเป็นเลิศ

3.2 การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนการสอน

3.3 การพัฒนาครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา

3.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ

3.5 การประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

4. การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษา

ที่มีกำหนดแผนการดำเนินการและวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย บริหารจัดการตามหลัก และกระบวนการเน้นการกระจายอำนาจ ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจัดลำดับความสำคัญของงาน ทบสวน โครงสร้าง องค์กร และระบบการจัดการ พัฒนาระบบ และกระบวนการวางแผน งบประมาณ จัดทำรายงานการปฏิบัติตามแผน สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้เปลี่ยนแปลงปรับปรุง โครงสร้างองค์กร สร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยในโรงเรียน กำหนดตำแหน่งสายงาน การบังคับบัญชา ติดตามดูแลการปฏิบัติงานและประเมินผลงานที่ให้ลงมือปฏิบัติ โดยเป็นผู้นำ ด้านการบริหารจัดการในเรื่องต่อไปนี้

4.1 การวางแผนกลยุทธ์

4.2 การบริหารแบบมีส่วนร่วม

4.3 ผู้บริหารผู้นำการเปลี่ยนแปลง

4.4 การบริหารความขัดแย้ง

4.5 การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

4.6 เทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่

5. การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน ซึ่งเป็นการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษา

ที่มีการนำจุดหมายและนโยบายที่มีประโยชน์มาใช้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

สร้างความมั่นคงและสร้างโอกาสทางการศึกษา นำข้อเสนอแนะมาสร้างสิ่งสนับสนุนเป้าหมาย และโครงการต่าง ๆ นำมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของสังคม ชุมชน มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา และกำหนดนโยบาย เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมวางแผน ริเริ่มโครงการและสร้างวิสัยทัศน์ การศึกษา ปรับปรุงการศึกษาของนักเรียน ประชาสัมพันธ์เพื่อประโยชน์ของนักเรียน และโรงเรียนนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ โดยเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชนในเรื่องต่อไปนี้

5.1 การบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อชุมชนและสังคม

5.2 การบริหารในบริบทที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม

6. การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหารในเรื่องการพัฒนาตนเองเพื่อเป็น

ผู้บริหารมืออาชีพ ซึ่งเป็นการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง และข้อจำกัดบนพื้นฐาน องค์ความรู้เรื่องผู้นำในยุคปัจจุบัน สามารถประเมินเป้าหมายการทำงาน ที่นำไปสู่ความสำเร็จ สามารถวางเป้าหมายในระยะยาวในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดูแล สุขภาพตนเองให้แข็งแรงทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตวิญญาณ จัดลำดับความสำคัญของงาน มีเป้าหมายในการทำงานและพยายามทำงานให้บรรลุเป้าหมายตามกำหนด

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 35-36) ได้กำหนด คุณลักษณะการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ พร้อมพฤติกรรมบ่งชี้ที่สามารถปฏิบัติ หน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 2) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ดังนี้

1. การเป็นผู้นำด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ มีการบริหารงานบุคคลตามแนวคิดของศาสนา และการบริหารจัดการ ภูมิปัญญาไทยเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

1.1 พฤติกรรมตัวบ่งชี้

1.1.1 เป็นแบบอย่างของผู้มีมาตรฐานทางจริยธรรมในวิชาชีพชั้นสูง

1.1.2 ใช้การตัดสินใจในกรอบความคิดทางจริยธรรม

1.1.3 มีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อชี้เป็นนโยบาย

1.1.4 แสดงออกถึงความมีเหตุผล การเคารพนับถือและมีมนุษยสัมพันธ์

1.1.5 มีทักษะในการเขียนและการสื่อสารด้วยคำพูดและท่าทางสุภาพ

1.1.6 ผลักดันให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

1.1.7 มีการพัฒนาโอกาสความเป็นผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรมของครู

1.1.8 ใช้ประโยชน์จากความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่หลากหลายของชุมชน

1.1.9 แก้ปัญหาความขัดแย้งและความตึงเครียด

- 1.1.10 ตระหนักถึงความรู้สึกของบุคคลในเรื่องของเพศและวัฒนธรรม
- 1.1.11 มีการตรวจนับสนับสนุนพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมในชุมชน
ของโรงเรียน
- 1.1.12 มีการฉลองความสำเร็จของครูและนักเรียน
2. การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ หมายถึง การเป็นผู้นำในการพัฒนาองค์กร
แห่งการเรียนรู้ การจัดและใช้ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร การจัดระบบเครือข่ายการบริหาร
จัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2.1 พฤติกรรมตัวบ่งชี้
- 2.1.1 มีการสร้างโครงสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันในการเรียนรู้
- 2.1.2 มีการพัฒนาโรงเรียน/ชุมชนที่มุ่งเน้นการสอนและการเรียนรู้
- 2.1.3 มีการสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของคณะ/ ทีม เพื่อให้บรรลुวิสัยทัศน์
ที่ร่วมกันสร้าง
- 2.1.4 มีการใช้ประโยชน์จากกระบวนการเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุงองค์กร
- 2.1.5 มีการกำหนดกรอบการวิเคราะห์และการแก้ปัญหา โดยใช้เทคนิค
การแก้ปัญหาและทักษะการตัดสินใจ
- 2.1.6 มีการรวบรวมวิเคราะห์และใช้ข้อมูลเพื่อการวางแผนกลยุทธ์
และการตัดสินใจใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
- 2.1.7 สามารถนำเสนอสื่อ วิสัยทัศน์ และความเชื่อมโยงของโรงเรียน
- 2.1.8 มีการยอมรับในโอกาสและอุปสรรคที่จะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียน
- 2.1.9 มีการตรวจติดตามและทบทวน วิสัยทัศน์ ภารกิจของชุมชนของโรงเรียน
3. การเป็นผู้นำด้านวิชาการ หมายถึง การเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา
เพื่อความเป็นเลิศ การพัฒนารูปแบบกระบวนการ การพัฒนาครูตามแนวปฏิรูปการศึกษา
และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
- 3.1 พฤติกรรมบ่งชี้
- 3.1.1 มีความมุ่งมั่นในการสอนและการเรียนรู้
- 3.1.2 มีความร่วมใจร่วมมือของครูในการวางแผนและการจัดหลักสูตรบนพื้นฐาน
ความต้องการของนักเรียน
- 3.1.3 มีการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรการเรียนรู้ด้วยความร่วมใจร่วมมือ
ที่มุ่งเน้นการปรับปรุงการสอนการปฏิบัติและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

3.1.4 มีการจัดโครงสร้างขององค์กร ตารางเวลา การวางแผนการจัดกลุ่มนักเรียน และการกำหนดรูปแบบของครูให้เหมาะสมกับผลลัพธ์ของนักเรียนที่ต้องการ

3.1.5 อำนาจความสะดวกให้ครูในการเลือกวัสดุการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและความต้องการเฉพาะของนักเรียน

3.1.6 มีการสนับสนุนและสนองตอบการเรียนรู้ตามเพศ วัฒนธรรม และความต้องการทางเศรษฐกิจสังคม

3.1.7 สนับสนุนการสอนที่พัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหาการเรียนรู้แบบประยุกต์

3.1.8 มีกลยุทธ์ที่หลากหลายในการประเมินเพื่อวัดผลลัพธ์ของนักเรียน

3.1.9 รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน

3.1.10 มีการใช้เทคโนโลยีในการสอน

3.1.11 มีการบูรณาการกิจกรรมในการเรียนการสอน

3.1.12 อำนาจความสะดวกในการพัฒนาเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งสนับสนุนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

4. การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การเป็นผู้นำที่สามารถวางแผนกลยุทธ์ บริหารงานแบบการมีส่วนร่วม เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง บริหารความขัดแย้ง และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่

4.1 พฤติกรรมบ่งชี้

4.1.1 มีการกำหนดแผนการดำเนินการและวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

4.1.2 มีกระบวนการจัดการและวิธีการเน้นการกระจายอำนาจการตัดสินใจ

4.1.3 ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

4.1.4 มีการจัดความสำคัญก่อน-หลังของงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษา

4.1.5 มีการทบทวนโครงสร้างขององค์กร และระบบการจัดการอยู่เสมอ

4.1.6 มีการพัฒนาระบบกระบวนการวางแผนงบประมาณ ซึ่งบ่งบอก

อันดับความสำคัญก่อน-หลังของโรงเรียนและชุมชน

4.1.7 มีรายงานการจัดการปฏิบัติการตามแผนการบริหารงบประมาณ

4.1.8 การใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการบริหารจัดการ

4.1.9 การใช้กระบวนการการบริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรและการบริหารจัดการ

4.1.10 มีการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยในโรงเรียน

4.1.11 จัดให้มีข้อตกลงในการต่อรอง

4.1.12 มีการบริหารเงินทุนและสนับสนุนการให้บริหาร

5. การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน หมายถึง การเป็นผู้นำที่บริหารจัดการ โรงเรียน เพื่อชุมชนและสังคม การบริหารในบริบทที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม

5.1 พฤติกรรมบ่งชี้

5.1.1 มีการนำจุดมุ่งหมายและนโยบายที่มีประโยชน์ต่อนักเรียนและโรงเรียน มาใช้

5.1.2 มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนเพื่อประโยชน์ของนักเรียน

5.1.3 มีการพิจารณาความสัมพันธ์กับชุมชน/ ครอบครัว เพื่อทำให้ความมุ่งมั่น และโอกาสทางการศึกษามีความเข้มแข็ง

5.1.4 มีการนำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและองค์กรต่าง ๆ มาสร้างสิ่งสนับสนุนเป้าหมายและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน

5.1.5 นำมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของสังคม/ ชุมชน มาประยุกต์ ในการพัฒนาและประยุกต์นโยบาย

5.1.6 เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนประเมินนโยบาย และโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน

5.1.7 มีการริเริ่มโครงการ การสร้างวิสัยทัศน์การศึกษาของโรงเรียนให้ชัดเจน

5.1.8 มีการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสาธารณชนและองค์กรเอกชน เพื่อปรับปรุง การศึกษาของนักเรียนทุกคน

5.1.9 มีการทำงานร่วมกับคณะกรรมการการศึกษาของชุมชน

5.1.10 ประยุกต์การประชาสัมพันธ์ การสื่อสารกับครู เพื่อประโยชน์ของนักเรียน และโรงเรียน

5.1.11 การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารกับผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากร ในโรงเรียน

6. การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร หมายถึง การเป็นผู้นำที่มี การพัฒนาตนเองเพื่อเป็นผู้บริหารมืออาชีพ

6.1 พฤติกรรมบ่งชี้

6.1.1 สามารถวิเคราะห์ จุดด้อยจุดแข็งและข้อจำกัดของตนเองบนพื้นฐาน องค์กรความรู้เรื่องผู้นำในยุคปัจจุบัน อาทิ

6.1.1.1 มีการวางแผนความก้าวหน้าในหน้าที่

6.1.1.2 มีความรู้เรื่องการจัดการเรียนการสอน

- 6.1.1.3 มีการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนร่วมงาน
- 6.1.1.4 มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านทฤษฎีการเรียนรู้การสอนในปัจจุบัน
- 6.1.1.5 มีความเข้าใจในการบริหารจัดการงานระดับปฏิบัติงานที่ทันสมัย
- 6.1.2 สามารถประเมินเป้าหมายการทำงาน วิธีการทำงาน การดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการบริหารงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ อาทิ
- 6.1.2.1 มีการประเมินผลการทำงานของตนเอง
- 6.1.2.2 ใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมิน
- 6.1.2.3 มีการวางเป้าหมายการทำงานและกำหนดแนวทางที่จะทำให้งานบรรลุเป้าหมาย
- 6.1.3 สามารถวางเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และกระตือรือร้น เข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพ อาทิ
- 6.1.3.1 มีแผนพัฒนาวิชาชีพของตนเอง
- 6.1.3.2 จัดสรรเวลาและทรัพยากรด้านต่าง ๆ ในการสนับสนุนการพัฒนาตนเอง
- 6.1.3.3 ร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในวิชาชีพ
- 6.1.3.4 กำหนดแนวทางการพัฒนาตนเองเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เป็นแบบอย่างในการพัฒนาตนเอง
- 6.1.3.5 สร้างอุปนิสัยในการรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเอง
- 6.1.4 สร้างสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพตนเองให้แข็งแรงทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ และจิตวิญญาณ อาทิ
- 6.1.4.1 การให้ความสำคัญในการดูแลร่างกาย
- 6.1.4.2 ฝึกตนเองให้เป็นผู้มีอารมณ์แจ่มใส
- 6.1.4.3 หมั่นออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ มีวิธีปฏิบัติตนให้มีสุขภาพสมบูรณ์อย่างหลากหลาย
- 6.1.5 มีการจัดลำดับความสำคัญของภาระงาน มีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ อาทิ
- 6.1.5.1 ทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกในสถานศึกษา
- 6.1.5.2 วางนโยบายการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและหน่วยเหนือ

6.1.5.3 กำหนดแผนงานระยะสั้น เพื่อการวางแผนการทำงานทั้งของตนเอง และผู้ร่วมงาน

6.1.5.4 สร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับตนเองและสถานศึกษาในสายตา ของสาธารณชน

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านเกี่ยวกับคุณลักษณะของ ผู้บริหารมืออาชีพ สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง แบบอย่างพฤติกรรม หรือสิ่งที่ปรากฏให้เห็นหรือคุณลักษณะประจำตัวของผู้บริหาร ที่มีการใช้หลักวิชาประยุกต์ กับความสามารถใช้ศิลปะควบคู่กับยุทธศาสตร์หรือหลักการต่าง ๆ ในการบริหาร ที่ทำให้องค์กร ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัย จึงสรุปคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพต้องมีคุณลักษณะ 6 ด้าน ดังนี้ การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ การเป็นผู้นำด้านวิชาการ การเป็นผู้นำด้านการบริหาร จัดการ การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน และการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตาม ความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ดังต่อไปนี้คือ

เพศ ของครูจะเป็นสิ่งที่ทำให้ครูมีความคิดเห็น ความสนใจ ทศนคติพฤติกรรม แตกต่างกัน เนื่องจากความแตกต่างของเพศชายและเพศหญิงมีผลต่อความคิด ความเชื่อและค่านิยม ที่ปลูกฝังมาแตกต่างกันจึงน่าจะมีความเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เต็มสิริ ทิพย์จันทา (2553) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน กรณีศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครภูเก็ต จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบริหาร ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ สุนันท์ ศักดิ์ชัยสมบูรณ์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า เพศมีผลต่อความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะเพศของครูมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ

ด้านความคิด ความเชื่อและค่านิยมที่ปลูกฝังมา ดังนั้น เพศของครูจึงเป็นตัวแปรที่น่าสนใจในการวิจัยครั้งนี้

วุฒิการศึกษา เป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้ครูมีความคิด ค่านิยม ทักษะคติ และพฤติกรรมแตกต่างกัน เนื่องจากการศึกษาเป็นการพัฒนาความคิด ทักษะคติ และวิสัยทัศน์ ดังนั้น ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน จึงน่าจะมีความเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ จินดา พุ่มสกุล (2555) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งและวุฒิการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ สุนันทา พ่วงทอง (2554) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในทรศนะของครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดภูเก็ต พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทรศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า วุฒิการศึกษามีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้นก็จะส่งผลให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะทางวิชาชีพและการปฏิบัติงานที่เพิ่มมากขึ้น สามารถพิจารณาถึงคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารได้ตรงจุด ดังนั้น วุฒิการศึกษาของครูจึงเป็นตัวแปรที่น่าสนใจในการวิจัยครั้งนี้

ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์การทำงานเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ เนื่องจากประสบการณ์มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กร ซึ่งประสบการณ์การทำงานทำให้นุคคลมีโอกาสดูและพัฒนาคณะเอง ทำให้สามารถมองเห็นกระบวนการการทำงานการแก้ไขปัญหาได้อย่างชัดเจนถูกต้องตามความเป็นจริง ดังที่ ถวัลย์ ศิลปะกิจ (2551, หน้า 130) กล่าวในหนังสือการบริหารบุคคลว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มากกว่าย่อมผ่านการทำงานมากกว่า สามารถแก้ปัญหาได้สูงและได้รับการยกย่องเป็นที่เชื่อถือของผู้ร่วมงาน สอดคล้องกับ ชัยรัตน์ กรุมรัมย์ (2555) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่ม โนนดินแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร จำแนกตามประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของผู้บริหารด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ ปรีชา ช่อคันปอน (2551) ได้ศึกษา คุณลักษณะ

ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม
ประสบการณ์ทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ประสบการณ์
ในการทำงานมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะประสบการณ์
ในการทำงานของครูมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ โดยประสบการณ์การทำงานของผู้ทำงาน
ในโรงเรียนมาเป็นเวลานาน ทำให้มองเห็นพฤติกรรมของผู้บริหารได้ถ่องแท้มากกว่า
ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานในโรงเรียนน้อยกว่า ดังนั้น ประสบการณ์ในการทำงานของครู
จึงเป็นตัวแปรที่น่าสนใจในการวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จิรภา สงวนสุข (2540) ได้ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ตามความคิดเห็นของครูนครเชียงใหม่ จำนวน 140 คน ซึ่งผลการศึกษาสรุปลงได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สำคัญหรือจำเป็นอย่างยิ่งของผู้บริหาร โรงเรียน มีดังนี้

คุณลักษณะส่วนตัวด้านบุคลิกภาพ คือ ความเชื่อมั่นในตนเองสามารถวินิจฉัยตัดสินใจ โดยใช้เหตุผล ด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้านคุณธรรม จริยธรรม คือ ยึดหลักความถูกต้องหรือคุณธรรมในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานด้านภาวะผู้นำ คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล คุณลักษณะส่วนวิชาชีพในด้านความรู้เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ ผู้บริหาร โรงเรียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ นโยบายการศึกษาของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น และสามารถถ่ายทอดให้คณะครูได้ทราบและปฏิบัติได้

สำหรับในด้านความสามารถในการบริหารจะต้องสามารถวางบุคลากรได้อย่างเหมาะสมกับงาน เพื่อให้งานสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ซึ่งคุณลักษณะส่วนวิชาชีพทั้งสองด้านของผู้บริหาร โรงเรียนนี้ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญมากกว่าคุณลักษณะส่วนตัว และนอกจากนั้น ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีความยุติธรรม มีความสามารถในการติดตามงานมีความรอบรู้ด้านติดตามสถานการณ์และความเคลื่อนไหวของส่วนกลางและท้องถิ่น ไม่ลำเอียงวางตัวเป็นกลาง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ทุก ๆ คน พัฒนาตนเองในส่วนวิชาชีพอยู่ตลอดเวลา สามารถแบ่งงานให้เหมาะสมกับคน

สุนีย์ บุญทิม (2542) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในช่วงปฏิรูปการศึกษา (พุทธศักราช 2539-2550) ตามความคาดหวังของผู้บริหารและครู ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคาดหวังว่า ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพ ผู้บริหาร โรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกระจายอำนาจทางการศึกษา คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนต้องมีการปรับปรุงพัฒนาตนเอง เพื่อแสดงความรับผิดชอบ ต่อบทบาทภารกิจใหม่ได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมสูง มีความกระตือรือร้นตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา

ประสงค์ ปาสิ่งห์ (2546) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดลำปาง พบว่า

1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดลำปาง ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากกว่าด้านอื่น 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดลำปาง พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านบุคลิกภาพ ผู้บริหารแต่งกายสะอาด สุภาพ เรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ และขยันกระตือรือร้นในการทำงานมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ด้านภาวะผู้นำผู้บริหารควรมีความเป็นประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นในด้านทักษะการบริหารผู้บริหารควรมีการวางแผนการบริหารงานโรงเรียน โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และควบคุมดูแล กำกับ ตรวจสอบ การใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นในด้านความรู้สติปัญญาผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการศึกษาของชาติทุกระดับ และในด้านคุณธรรมจริยธรรมผู้บริหารมีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น

นิวัตร มงคล (2550) ได้ทำการวิจัย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามสภาพจริงกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ และเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามสภาพจริง ตามความคิดเห็นของครู คือ มีจิตวิญญาณนักบริหารเป็นผู้นำทางการศึกษา มีความรู้ความสามารถในการบริหาร มีผลงานที่แสดงถึงความชำนาญในการบริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหาร ส่วนคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ มีจิตวิญญาณนักบริหาร มีความรู้ความสามารถในการบริหารเป็นผู้นำทางการศึกษา มีผลงานที่แสดงถึงความชำนาญในการบริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริการ

พรพิมล นิยมพันธ์ (2550) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และอายุ ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาระงับเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามเพศ และวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระงับเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิรินทร์ แสกระโทก (2551) การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูของโรงเรียนของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 45 คน และกลุ่มตัวอย่างครู 338 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ค่าสถิติ t -test โดยกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา 6 ลักษณะ คือ 1) การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรมในตนเองและระหว่างบุคคล 2) การเป็นผู้นำด้านการจัดการระบบ 3) การเป็นผู้นำด้านวิชาการ 4) การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ 5) การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน และ 6) การเป็นผู้นำในด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปรีชา ช่องคันปอน (2551) ได้ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพิ่มศักดิ์ เพิ่มประยูร (2552) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี โดยภาพรวม 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก

เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านทักษะ และด้านการจูงใจ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตำแหน่งหน้าที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

เหมรัฐส์ อินสุข, นิรุตติ ครูทหลวง และสมชาติ บุญมดี (2552) ได้ศึกษา คุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มครู และกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีคุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านการจัดระบบงาน 3) ด้านวิชาการ 4) ด้านบริหารจัดการ 5) ด้านสังคมและชุมชน 6) ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีคุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุนันทา พ่วงทอง (2554) ได้ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในทัศนะของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดภูเก็ต พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านภาวะผู้นำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

รัชนิวรรณ ศิริพรรณ (2554) ได้ศึกษา การเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า 1) การเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเป็นผู้นำด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ผลการเปรียบเทียบการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพโดยรวม พบว่า

แตกต่างกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเมื่ออาชีพ โดยรวมสูงกว่าครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเมื่ออาชีพ โดยรวมสูงกว่าครู 3) ผลการเปรียบเทียบการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเมื่ออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในอำเภอแก่งจังหวัดนครพนม จำแนกตามขนาดศึกษา โดยรวมและรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมพบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเมื่ออาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยโรงเรียนขนาดกลางมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเมื่ออาชีพ โดยรวมสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเมื่ออาชีพ โดยรวมสูงกว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

สมชาย พะโยม (2554) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ชัยรัตน์ กรุรมรัมย์ (2555) ได้ศึกษา คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มโนนดินแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร จำแนกตามประเภทสถานศึกษา ประเภทการดำเนินงาน และวิชาเอกกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนที่มีประเภทของสถานศึกษา ประเภทการดำเนินงาน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมพงษ์ นาคเจือ (2558) ได้ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถ และด้านความเป็นผู้นำ และผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านคุณธรรม จริยธรรม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

The National Association of Secondary School (1966 อ้างถึงใน Jacopson & others, 1973, pp. 134-135) ได้ศึกษา ครูใหญ่ทั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จากการศึกษาครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเฉลี่ย 50-54 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในการนิเทศติดตามการทำงานของครู กิจกรรมที่พิจารณาความต้องการเวลา มีดังนี้ 1) การวางแผนของผู้บริหาร โดยลำพังหรือร่วมกับผู้ได้บังคับบัญชา 2) การพบปะหารือกับกลุ่มครูเกี่ยวกับเรื่องของหลักสูตรและการเรียนการสอน 3) การทำงานกับครูเป็นการส่วนตัว ในการสร้างความสัมพันธ์ต่อความเชี่ยวชาญการสอนของครู 4) การพบปะกับนักเรียนในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัยต่าง ๆ ส่วนครูใหญ่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้เฉลี่ยเวลาการปฏิบัติกิจกรรม 3 ด้าน ดังนี้ 1) การพบปะกับครูในด้านหลักสูตรและเรื่องอื่น ๆ อย่างเอาใจใส่ 2) การพบปะกับครูในเรื่องที่นอกเหนือจากเรื่องของหลักสูตรและการสอน 3) การทำงานร่วมกับครูที่เกี่ยวข้องกับความชำนาญของครู 4) การพบปะกับนักเรียนในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัยต่าง ๆ ส่วนครูใหญ่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้เฉลี่ยเวลาการปฏิบัติกิจกรรม 3 ด้าน ได้แก่ การพบปะกับครูในด้านหลักสูตรและเรื่องอื่น ๆ อย่างเอาใจใส่ การพบปะกับครูในเรื่องที่นอกเหนือจากเรื่องของหลักสูตรและการสอนและการทำงานร่วมกับครูที่เกี่ยวข้องกับความชำนาญของครูและจากการตอบแบบสอบถามของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายชี้ให้เห็นว่า ครูใหญ่ใช้เวลาในการทำกิจกรรมคล้าย ๆ กัน มีส่วนน้อยที่ละเลยในเรื่องเกี่ยวกับหลักสูตร แต่ครูใหญ่จำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งที่ใช้เวลาไม่มากไปกว่าร้อยละ 6 ในการจัดการแก้ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร น้อยกว่าร้อยละ 10 ไม่มีการพบปะเพื่อนครูในเรื่องหลักสูตรและการเรียนการสอน จำนวนครูใหญ่มากกว่าร้อยละ 75 ใช้เวลาร้อยละ 1-6 ในการพบปะหารือหรือประชุม มีครูใหญ่ส่วนน้อยที่ใช้เวลาทำงานกับครูในเรื่องอื่นมากกว่าเรื่องการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 10 นอกจากนี้ การรายงานการศึกษายังพบว่า ครูใหญ่ประมาณร้อยละ 6 เท่านั้นที่ถือว่าการทำงานร่วมกับครูไม่ใช่หน้าที่ของเขา ครูใหญ่จำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ที่ใช้เวลาร้อยละ 1-6 กับกิจกรรมทำงานร่วมกับครู มีครูใหญ่ส่วนน้อยจำนวนมากกว่าร้อยละ 15 ที่ใช้เวลาสำหรับการนิเทศครูเป็นรายบุคคลนอกจากนี้ จากการศึกษาความคิดเห็นสภาพการทำงานของ

ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีข้อสรุปว่า การใช้เวลาทำงานส่วนหนึ่ง คือ การพบปะกับนักเรียนในเรื่องที่นอกเหนือจากกฎระเบียบของโรงเรียน การทำงานร่วมกับครูเป็นรายบุคคลด้วยความเอาใจใส่เกี่ยวกับความเชี่ยวชาญในการสอนของเขา การพบปะครูในเรื่องของหลักสูตรการเรียนการสอนและความรับผิดชอบร่วมกัน

Mayton (1980, p. 4565-A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนในรัฐอลาบามา ผลการวิจัยนี้ระบุให้เห็นว่า ผู้บริหาร โรงเรียนที่มีประสบการณ์สูงย่อมมีความเข้าใจในกระบวนการบริหารบุคลากรของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในระดับสูง และเป็นผลย้อนให้เห็นว่า ประสบการณ์ของผู้บริหาร โรงเรียนเป็นส่วนเสริมสร้างทักษะมนุษยสัมพันธ์ในการบริหารการศึกษา อันมีผลให้การดำเนินงานทางการศึกษาของ โรงเรียนเป็นไปอย่างรวดเร็วและรัดกุม

Nir (2001, p. 392) ได้วิจัยเกี่ยวกับ สภาพความไม่มั่นคงของทางราชการตามความรู้สึกลึกของผู้บริหาร เปรียบเทียบกับการกระจายอำนาจทั้งภายในและภายนอกองค์กร พบว่า โรงเรียนของรัฐบาลไม่มีการแข่งขันในการดึงดูดผู้เรียนเข้ามาศึกษา มีการเสนอความคิดว่าการที่ผู้เรียนเข้ามาศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับการบริหารงาน และความยืดหยุ่นในการบริหารงานของผู้บริหาร ซึ่งเป็นปัจจัยที่แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนจำเป็นต้องมีความสอดคล้องกันระหว่างหลักการบริหารและอิสระ

Magnuson (2007) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของ โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ในประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนด้านอาชีพ และด้านส่วนตัว พบว่า คุณลักษณะด้านวิชาชีพ มีดังนี้ มีความสามารถติดต่อและเข้ากับผู้อื่น ได้ดี มีความรู้ในสาขาอาชีพเป็นอย่างดี รู้จักมอบหมายงานให้ผู้อื่นทำ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ดี ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการวินิจฉัยสั่งการ เป็นผู้ที่เข้าใกล้และมีเวลาสำหรับผู้ร่วมงานมีความสนใจในบุคคลอื่น ๆ มีความสามารถในการวางแผน และจัดระเบียบงาน รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น ๆ รู้จักขอบเขตอำนาจและหน้าที่ ส่วนคุณลักษณะส่วนตัวมีดังนี้ มีวิจรรณญาณ และมีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์และมองการณ์ไกล เป็นผู้มีสติ และมีเหตุผลไม่ใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน มีมนุษยสัมพันธ์ดีมีวาจาเป็นมิตร มีอารมณ์ ร่าเริงแจ่มใส มีจิตใจโอบอ้อมอารี ใจกว้างเปิดเผย กล้าได้กล้าเสีย มีความเมตตาเห็นอกเห็นใจผู้อื่น จริงใจต่อคนทั่วไป

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ สรุปได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารเป็นสิ่งที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมีในตัวเองเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานในหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยต้องอาศัยการฝึกฝน

และการยอมรับจากสังคมเพื่อให้เกิดแรงผลักดันในการปฏิบัติงานและสามารถบริหารงาน
บริหารคนและบริหารองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ซึ่งมีลำดับการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 400 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้มาโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970, p. 608) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยกำหนดสัดส่วนของครูแต่ละโรงเรียนเป็นเกณฑ์แบ่ง จำนวน 196 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1.	แกลง “วิทย์สตาวร”	121	60
2.	ชำนาญสามัคคี	77	37
3.	มกุฎเมืองราชวิทยาลัย	81	45

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
4.	สุนทรภู่พิทยา	47	20
5.	ห้วยยางศึกษา	28	13
6.	เขาชะเมาวิทยา	25	11
7.	ชำม้อพิทยา	21	10
	รวม	400	196

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตามแนวคิดของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 35-36) โดยมีข้อคำถามถึงคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ 6 ด้าน จำนวน 46 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 7 ข้อ
2. ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ จำนวน 8 ข้อ
3. ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ จำนวน 7 ข้อ
5. ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน จำนวน 8 ข้อ
6. ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร จำนวน 8 ข้อ

ในแต่ละด้านเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (พงศเทพ จิระโร, 2559, หน้า 15)

- 5 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหารหรือการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหารหรือการปฏิบัติในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหารหรือการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหารหรือการปฏิบัติในระดับน้อย

1 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหารหรือการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ

2. กำหนดกรอบการสร้างแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลที่ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

3. สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยยึดวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นหลัก

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบด้วย

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4.2 ดร.ประยูร อิ่มสวัสดิ์ อาจารย์ประจำ

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4.3 ดร.ชัยพนธ์ รักษาม อาจารย์ประจำ

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เพื่อตรวจสอบรายการข้อคำถามที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และ การใช้ภาษาความครอบคลุมของเนื้อหาตามโครงสร้างและนิยามที่กำหนดไว้

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ซึ่งแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่พัฒนาขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ตั้งแต่ .67-1.00

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอ และขอคำแนะนำต่อคณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นครั้งสุดท้าย

7. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลอง (Try out) กับครูในสาขาเขต ระยะของ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ในครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์

8. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยใช้ ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ระหว่าง คะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ พบว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร มีอาชีพ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .43-.94

9. นำแบบสอบถามที่ค่าอำนาจจำแนกแต่ละข้อตั้งแต่ .20 ขึ้นไป มาหาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient Alpha) ของ Cronbach (1970) พบว่า แบบสอบถามคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 ซึ่งสามารถนำไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

10. จัดพิมพ์แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) จำนวน 196 ฉบับ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร โรงเรียน ในสาขาเขตระยะของ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและซองแสตมป์ที่มีชื่อที่อยู่ของผู้วิจัย พร้อมด้วยหนังสือ ขอความร่วมมือในการวิจัยถึงกลุ่มตัวอย่างและให้ส่งกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์และบางส่วน ผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 196 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถาม ตอบกลับคืนมา จำนวน 196 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทุกฉบับ นำแบบสอบถาม มาตรวจให้คะแนนตามน้ำหนักของแต่ละข้อตามที่กำหนด

5. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลมาดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกผลในคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และนำผลการวิเคราะห์มาเทียบกับเกณฑ์ และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.51 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามจำแนกตามเพศ และวุฒิการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าสถิติที (t -test) และประสิทธิภาพในการทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 สามารถเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

t แทน ค่าสถิติการแจกแจงที (t-distribution)

p แทน ความน่าจะเป็นของนัยสำคัญทางสถิติ (Probability)

F แทน การแจกแจงของ F-Distribution

df แทน ชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)

SS แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม (Sum of Squares)

MS แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (Mean Squares)

$*$ แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอนตามลำดับ ความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ดังตารางที่ 2 ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	98	50.00
- หญิง	98	50.00
รวม	196	100.00
วุฒิการศึกษา		
- ปริญญาตรี	158	80.60
- สูงกว่าปริญญาตรี	38	19.40
รวม	196	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน		
- ต่ำกว่า 5 ปี	93	47.50
- 5-15 ปี	71	36.20
- มากกว่า 15 ปี	32	16.30
รวม	196	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนสหวิทยาเขต ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ทั้งหมด 196 คน ผู้ตอบแบบสอบถาม

จำแนกตามเพศ เป็นครูเพศชาย จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และเป็นครูเพศหญิง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 50

ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ทั้งหมด 196 คน ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นครูที่มีวุฒิกการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 80.60 และเป็นครู ที่มีวุฒิกการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 19.40

ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ทั้งหมด 196 คน ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน ส่วนใหญ่เป็นครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 เป็นครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-15 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 36.20 และเป็นครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 15 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาคูณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 3-9

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การศึกษาคูณลักษณะ ของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารสภาพแวดล้อมทางการเรียน	<i>n</i> = 196		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม	4.42	0.45	มาก	1
2. ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ	4.24	0.47	มาก	3
3. ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ	4.12	0.51	มาก	6
4. ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ	4.20	0.45	มาก	4
5. ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน	4.15	0.51	มาก	5
6. ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร	4.30	0.54	มาก	2
รวม	4.24	0.40	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน และด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขต ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมและรายข้อ

ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม	<i>n</i> = 196		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารให้ความถูกต้องและยุติธรรม ในการพิจารณาความดีความชอบ	4.35	0.58	มาก	5
2. ผู้บริหารมอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถ เหมาะสมและยุติธรรม	4.29	0.60	มาก	7
3. ผู้บริหารไม่นำทรัพย์สินและเวลาราชการไปใช้ ในงานส่วนตัว ญาติพี่น้อง หรือมิตรสหาย	4.45	0.68	มาก	3
4. ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม ประเพณี	4.55	0.53	มากที่สุด	1
5. ผู้บริหารเป็นบุคคลที่เห็นประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตน	4.55	0.55	มากที่สุด	2
6. ผู้บริหารเป็นแบบอย่างของผู้มีมาตรฐาน ทางคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพชั้นสูง	4.41	0.72	มาก	4
7. ผู้บริหารตัดสินใจในกรอบของคุณธรรม จริยธรรม	4.35	0.63	มาก	6
รวม	4.42	0.45	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขต ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านผู้บริหารประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมประเพณี และด้านผู้บริหารเป็นบุคคลที่เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมประเพณี ผู้บริหารเป็นบุคคลที่เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน และผู้บริหารไม่นำทรัพย์สินและเวลาราชการไปใช้ในงานส่วนตัว ญาติพี่น้อง หรือมิตรสหาย ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถเหมาะสมและยุติธรรม

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ	<i>n</i> = 196		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารคิดอย่างเป็นระบบและนำความคิดรวบยอดมาสื่อสารกับคนในองค์กรให้รู้เท่าเทียมกัน	4.21	0.62	มาก	6
2. ผู้บริหารเป็นผู้นำมีวิสัยทัศน์และความเข้าใจร่วมกันในทางการศึกษา เพื่อทำงานร่วมกันให้ได้ผลดี	4.26	0.64	มาก	4
3. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบสารสนเทศ และการสื่อสาร	4.28	0.60	มาก	2
4. ผู้บริหารส่งเสริมนำคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการศึกษา	4.33	0.62	มาก	1
5. ผู้บริหารจัดให้มีระบบเครือข่ายโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.16	0.70	มาก	8
6. ผู้บริหารใช้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายเป็นเครื่องมือในการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.21	0.65	มาก	7
7. ผู้บริหารมีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา	4.28	0.62	มาก	3

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ	<i>n</i> = 196		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
8. ผู้บริหารพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้	4.21	0.55	มาก	5
รวม	4.24	0.47	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมนำคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการศึกษา ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบสารสนเทศและการสื่อสาร และผู้บริหารมีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ตามลำดับ ละข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารจัดให้มีระบบเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ โดยรวมและรายชื่อ

ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ	<i>n</i> = 196		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มในการนำแนวคิด หลักการใหม่ ๆ มาใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ และนโยบายในการจัดการศึกษา	4.22	0.60	มาก	3
2. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมกับนักเรียน และท้องถิ่น	4.12	0.60	มาก	5
3. ผู้บริหารให้โอกาสครูในการพัฒนาตนเอง ด้านวิชาการให้ทันสมัยอยู่เสมอ	4.31	0.58	มาก	1

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ	<i>n</i> = 196		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.30	0.59	มาก	2
5. ผู้บริหารเสนอและนำเทคนิควิธีการสอนแบบใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการเรียนการสอนเป็นสำคัญ	4.08	0.78	มาก	6
6. ผู้บริหารให้คำปรึกษาแก่ครูในการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนเพื่อให้เหมาะกับสภาพในปัจจุบัน	3.90	0.84	มาก	7
7. ผู้บริหารนำผลงานวิจัยจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน	3.89	0.78	มาก	8
8. ผู้บริหารส่งเสริมการประเมินผลการเรียนการสอนและนำผลไปใช้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.13	0.67	มาก	4
รวม	4.12	0.51	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารให้โอกาสครูในการพัฒนาตนเอง ด้านวิชาการให้ทันสมัยอยู่เสมอ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารมีความคิดริเริ่มในการนำแนวคิดหลักการใหม่ ๆ มาใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ และนโยบายในการจัดการศึกษา ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารนำผลงานวิจัยจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้อ

ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ	<i>n</i> = 196		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารมีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา	4.14	0.66	มาก	5
2. ผู้บริหารใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน	4.14	0.78	มาก	6
3. เมื่อเห็นว่าระบบการทำงานที่เป็นอยู่ไม่เหมาะสม ผู้บริหารกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง	4.28	0.59	มาก	2
4. ผู้บริหารใช้วิธีที่หลากหลายเพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ	4.23	0.61	มาก	4
5. ผู้บริหารนำเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่มาใช้เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง	4.24	0.60	มาก	3
6. ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารความขัดแย้งภายในสถานศึกษา	4.07	0.63	มาก	7
7. ผู้บริหารแสวงหาทรัพยากรและทุนทรัพย์เพื่อพัฒนาโรงเรียน	4.31	0.53	มาก	1
รวม	4.20	0.45	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารแสวงหาทรัพยากรและทุนทรัพย์เพื่อพัฒนาโรงเรียน เมื่อเห็นว่าระบบการทำงานที่เป็นอยู่ไม่เหมาะสม ผู้บริหารกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง และผู้บริหารนำเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่มาใช้เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารความขัดแย้งภายในสถานศึกษา

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำ ด้านสังคมและชุมชน โดยรวมและรายข้อ

ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน	<i>n</i> = 196		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการวางนโยบายเป้าหมายในการบริหารโรงเรียน	4.02	0.62	มาก	7
2. ผู้บริหารสามารถนำชุมชนให้มามีส่วนร่วม ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นพัฒนาให้เหมาะสม กับความต้องการ	4.01	0.55	มาก	8
3. ผู้บริหารสามารถสร้างความเข้าใจบทบาท และหน้าที่ให้กับคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้องชัดเจน	4.16	0.63	มาก	6
4. ผู้บริหารสามารถนำชุมชนและหน่วยงานภายนอก มาร่วมสนับสนุนกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน	4.17	0.75	มาก	5
5. ผู้บริหารนำคณะครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ของชุมชนและให้บริการชุมชน	4.23	0.71	มาก	1
6. ผู้บริหารสามารถนำชุมชนเข้ามาสนับสนุน และให้ความร่วมมือในการจัดหาทรัพยากร มาใช้บริหารโรงเรียน	4.21	0.69	มาก	3
7. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในบริบทของชุมชน และสังคมในทุก ๆ ด้าน	4.21	0.73	มาก	4
8. ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหาร จัดการสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้อง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม	4.22	0.69	มาก	2
รวม	4.12	0.51	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารนำคณะครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและให้บริการชุมชน ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างสมดุลต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมและผู้บริหารสามารถนำชุมชนเข้ามาสนับสนุน และให้ความร่วมมือในการจัดหาทรัพยากรมาใช้บริหาร โรงเรียน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสามารถนำชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นพัฒนาให้เหมาะสมกับความต้องการ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร โดยรวมและรายข้อ

ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร	<i>n</i> = 196		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะทางเทคนิค ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะคตินิยม อยู่เสมอ	4.24	0.74	มาก	7
2. ผู้บริหารเข้ารับการอบรม ศึกษาต่อ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอยู่เสมอ	4.20	0.81	มาก	8
3. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่เหมาะสม	4.39	0.62	มาก	1
4. ผู้บริหารมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (E.Q) ที่เหมาะสม	4.38	0.73	มาก	2
5. ผู้บริหารพัฒนาตนเองในการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ	4.26	0.56	มาก	6
6. ผู้บริหารใช้ทักษะความสามารถในการบริหารเป็นประจำอยู่เสมอ	4.29	0.58	มาก	4
7. ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งและข้อจำกัดของตนเองบนพื้นฐานองค์ความรู้เรื่องผู้นำในยุคปัจจุบัน	4.27	0.67	มาก	5
8. ผู้บริหารสามารถประเมินเป้าหมายการทำงาน วิธีการทำงาน การดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการบริหารงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ	4.37	0.61	มาก	3
รวม	4.30	0.54	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำ การพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่เหมาะสม ผู้บริหารมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (E.Q.) ที่เหมาะสม และผู้บริหารสามารถประเมินเป้าหมายการทำงาน วิธีการทำงาน การดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการบริหารงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเข้ารับการอบรม ศึกษาต่อ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอยู่เสมอ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบการศึกษาคูณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 10-20

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ

คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ	ชาย		ระดับ	อันดับ	หญิง		ระดับ	อันดับ
	n = 98				n = 98			
	$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม								
จริยธรรม	4.53	0.51	มากที่สุด	1	4.31	0.36	มาก	1
2. ด้านการเป็นผู้นำ								
ด้านการจัดระบบ	4.34	0.49	มาก	3	4.14	0.43	มาก	4
3. ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ	4.13	0.52	มาก	6	4.11	0.51	มาก	5
4. ด้านการเป็นผู้นำ								
ด้านการบริหารจัดการ	4.20	0.42	มาก	5	4.21	0.48	มาก	3
5. ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคม								
และชุมชน	4.30	0.44	มาก	4	4.01	0.54	มาก	6
6. ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนา								
ตนเองในเชิงบริหาร	4.37	0.57	มาก	2	4.23	0.50	มาก	2
รวม	4.31	0.40	มาก		4.17	0.38	มาก	

จากตารางที่ 10 คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขต
ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยจำแนกตามเพศ เป็นดังนี้

เพศชาย มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ โดยรวมและรายด้าน
อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม
ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร และด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ
และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ

เพศหญิง มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ โดยรวมและรายด้าน
อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำ
ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร และด้านการเป็นผู้นำ
ด้านการบริหารจัดการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของ
ครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
จำแนกตามเพศ

คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ	เพศ				t	p
	n = 98		n = 98			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม	4.53	0.51	4.31	0.36	3.62*	.00
2. ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ	4.34	0.49	4.14	0.43	3.01*	.00
3. ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ	4.13	0.52	4.11	0.51	0.28	.78
4. ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ	4.20	0.42	4.21	0.48	-0.16	.87
5. ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน	4.30	0.44	4.01	0.54	4.18*	.00
6. ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร	4.37	0.57	4.23	0.50	1.86	.06
รวม	4.31	0.40	4.17	0.38	2.60*	.01

* $p < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศพบว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพ โดยรวมและด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ และด้านการเป็นผู้นำ ด้านสังคมและชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเป็นผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ	ปริญญาตรี		ระดับ		สูงกว่าปริญญาตรี		ระดับ		อันดับ	
	<i>n</i> = 158		ระดับ	อันดับ	<i>n</i> = 38		ระดับ	อันดับ		
	$\bar{X}$	<i>SD</i>			$\bar{X}$	<i>SD</i>				
1. ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม										
จริยธรรม	4.41	0.44	มาก	1	4.49	0.49	มาก			2
2. ด้านการเป็นผู้นำด้าน										
การจัดระบบ	4.26	0.47	มาก	2	4.15	0.45	มาก			6
3. ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ	4.08	0.53	มาก	6	4.29	0.41	มาก			4
4. ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหาร										
จัดการ	4.20	0.48	มาก	4	4.19	0.32	มาก			5
5. ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคม										
และชุมชน	4.11	0.53	มาก	5	4.32	0.39	มาก			3
6. ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนา										
ตนเอง ในเชิงบริหาร	4.23	0.53	มาก	3	4.59	0.48	มากที่สุด			1
รวม	4.22	0.41	มาก		4.34	0.32	มาก			

จากตารางที่ 12 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำแนกตามวุฒิการศึกษามีผลการศึกษาดังนี้

วุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับจากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านสังคมและชุมชน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ

วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงอันดับจากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน ด้านการเป็นผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครู สหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ	วุฒิการศึกษา				t	p
	n = 158		n = 38			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม	4.41	0.44	4.49	0.49	-1.02	.31
2. ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ	4.26	0.47	4.15	0.45	1.37	.17
3. ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ	4.08	0.53	4.29	0.41	-2.34*	.02
4. ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ	4.20	0.48	4.19	0.32	0.17	.87
5. ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน	4.11	0.53	4.32	0.39	-2.68*	.01
6. ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร	4.23	0.53	4.59	0.48	-3.77*	.00
รวม	4.22	0.41	4.34	0.32	-1.98*	.05

* $p < .05$

จากตารางที่ 13 คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขต
ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามวุฒิการศึกษา คือ พบว่า
ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ
ผู้บริหารมืออาชีพ โดยรวมและด้านการเป็นผู้นำ ด้านวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านสังคม
และชุมชน และด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำ
ด้านการจัดระบบ และด้านการเป็นผู้นำ ด้านการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครู สหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ	น้อยกว่า 5 ปี		ระดับ	อันดับ	5 – 15 ปี		ระดับ	อันดับ	มากกว่า 15 ปี		ระดับ	อันดับ
	n = 93				n = 71				n = 32			
	$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม	4.40	0.37	มาก	1	4.36	0.52	มาก	1	4.63	0.48	มากที่สุด	1
2. ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ	4.23	0.37	มาก	3	4.31	0.61	มาก	2	4.13	0.35	มาก	6
3. ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ	4.12	0.48	มาก	5	4.03	0.58	มาก	6	4.31	0.36	มาก	3
4. ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ	4.29	0.43	มาก	2	4.06	0.47	มาก	5	4.25	0.37	มาก	4
5. ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน	4.03	0.49	มาก	6	4.29	0.56	มาก	4	4.22	0.38	มาก	5
6. ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร	4.21	0.50	มาก	4	4.30	0.53	มาก	3	4.54	0.62	มากที่สุด	2
รวม	4.21	0.33	มาก		4.23	0.48	มาก		4.35	0.35	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขต
ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน
มีผลการศึกษา ดังนี้

ประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ
ผู้บริหารมืออาชีพ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับจากมากไปน้อย สามอันดับแรก
ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการบริหารจัดการ
ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการจัดระบบ ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ด้านการเป็น
ผู้นำด้านวิชาการ ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน
ประสบการณ์ในการทำงาน 5-15 ปี มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ
โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับจากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการเป็น
ผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการจัดระบบ ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเอง
ในเชิงบริหาร ด้านการเป็นผู้นำ ด้านสังคมและชุมชน ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ
ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ

ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะ
ผู้บริหารมืออาชีพ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับ จากมากไปน้อยสามอันดับแรก
ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร
ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคม
และชุมชน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการจัดระบบ

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยา
เขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์
ในการทำงาน

คุณลักษณะของ ผู้บริหารมืออาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. ด้านการเป็นผู้นำ ที่มีคุณธรรม จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.634	0.817	4.10*	.02
	ภายในกลุ่ม	193	38.478	0.199		
	รวม	195	40.112			
2. ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการจัดระบบ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.795	0.398	1.82	.17
	ภายในกลุ่ม	193	42.175	0.219		
	รวม	195	42.971			
3. ด้านการเป็นผู้นำ ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.691	0.846	3.32*	.04
	ภายในกลุ่ม	193	49.172	0.255		
	รวม	195	50.864			
4. ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.105	1.053	5.46*	.01
	ภายในกลุ่ม	193	37.225	0.193		
	รวม	195	39.330			
5. ด้านการเป็นผู้นำ ด้านสังคมและชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.911	1.455	5.82*	.00
	ภายในกลุ่ม	193	48.233	0.250		
	รวม	195	51.144			
6. ด้านการเป็นผู้นำ การพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.603	1.301	4.64*	.01
	ภายในกลุ่ม	193	54.187	0.281		
	รวม	195	56.790			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.445	0.222	1.42	.24
	ภายในกลุ่ม	193	30.257	0.157		
	รวม	195	30.702			

* $p < .05$

จากตารางที่ 15 คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขต
ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน
พบว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18 โดยรวมและด้านการเป็นผู้นำ ด้านการจัดระบบ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ส่วนด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ ด้านการเป็น
ผู้นำด้านการบริหารจัดการ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านสังคมและชุมชน และด้านการเป็นผู้นำ
การพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น
จึงเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)
ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 การทดสอบรายคู่ คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครู
สหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม

ด้านการเป็นผู้นำ ที่มีคุณธรรม จริยธรรม	$\bar{X}$	5-15 ปี	น้อยกว่า 5 ปี	มากกว่า 15 ปี
5-15 ปี	4.36	-	-	-
น้อยกว่า 5 ปี	4.40	0.04	-	-
มากกว่า 15 ปี	4.63	0.27*	0.23*	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 16 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขต
ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม
จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน
2 คู่ ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะผู้บริหาร
มืออาชีพ มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5-15 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 17 การทดสอบรายคู่ คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครู
 สหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ

ด้านการเป็นผู้นำ		5-15 ปี	น้อยกว่า 5 ปี	มากกว่า 15 ปี
ด้านวิชาการ	$\bar{X}$	4.03	4.12	4.31
5-15 ปี	4.03	-	-	-
น้อยกว่า 5 ปี	4.12	0.09	-	-
มากกว่า 15 ปี	4.31	0.28*	0.19	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 17 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยา
 เขต ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ
 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่
 ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะผู้บริหาร
 มืออาชีพ มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-15 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่าง
 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 18 การทดสอบรายคู่ คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครู
 สหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
 จำแนกตามประสบการณ์ใน การทำงาน ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ

ด้านการเป็นผู้นำ		5-15 ปี	มากกว่า 15 ปี	น้อยกว่า 5 ปี
ด้านการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	4.06	4.25	4.29
5-15 ปี	4.06	-	-	-
มากกว่า 15 ปี	4.25	0.19	-	-
น้อยกว่า 5 ปี	4.29	0.23*	0.04	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 18 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครู สหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการบริหารจัดการ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นว่า คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-15 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 19 การทดสอบรายคู่ คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครู สหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน

ด้านการเป็นผู้นำ		น้อยกว่า 5 ปี	มากกว่า 15 ปี	5-15 ปี
ด้านสังคมและชุมชน	$\bar{X}$	4.03	4.22	4.29
น้อยกว่า 5 ปี	4.03	-	-	-
มากกว่า 15 ปี	4.22	0.19	-	-
5-15 ปี	4.29	0.26*	0.07	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 19 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครู สหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำ ด้านสังคมและชุมชน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นว่า คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 20 การทดสอบรายคู่ คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครู
 สหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร

ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	5-15 ปี	มากกว่า 15 ปี
		4.21	4.30	4.54
น้อยกว่า 5 ปี	4.21	-	-	-
5-15 ปี	4.30	0.09	-	-
มากกว่า 15 ปี	4.54	0.33*	0.24	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 20 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครู
 สหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการเป็นผู้นำ
 การพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี
 มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพ มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า
 5 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเรื่อง ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ จำนวนผู้บริหาร ครู และนักเรียนสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2559 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 608-610) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 196 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของครูในแต่ละ โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 46 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน และด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร โดยได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .43-.94 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe's method ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขต ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต18 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน และด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแต่ละด้านสรุปผล ดังนี้

1.1 ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านผู้บริหารประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมประเพณี และด้านผู้บริหารเป็นบุคคลที่เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน อยู่ในระดับมากที่สุดโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมประเพณี ผู้บริหารเป็นบุคคลที่เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน และผู้บริหารไม่นำทรัพย์สินและเวลาราชการไปใช้ในงานส่วนตัว ญาติพี่น้อง หรือมิตรสหาย ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถเหมาะสมและยุติธรรม

1.2 ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมนำคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มาใช้ในการจัดการศึกษา ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบสารสนเทศและการสื่อสาร และผู้บริหารมีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารจัดให้มีระบบเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.3 ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารให้โอกาสครูในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารมีความคิดริเริ่มในการนำแนวคิด หลักการใหม่ ๆ มาใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ และนโยบายในการจัดการศึกษา ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารนำผลงานวิจัยจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน

1.4 ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารแสวงหาทรัพยากรและทุนทรัพย์เพื่อพัฒนาโรงเรียน เมื่อเห็นว่าระบบการทำงานที่เป็นอยู่ไม่เหมาะสม ผู้บริหารกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง และผู้บริหารนำเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่มาใช้เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารความขัดแย้งภายในสถานศึกษา

1.5 ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารนำคณะครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและให้บริการชุมชน ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างสมดุลต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม และผู้บริหารสามารถนำชุมชนเข้ามาสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการจัดหาทรัพยากรมาใช้บริหาร โรงเรียน ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ย

น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสามารถนำชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น พัฒนาให้เหมาะสมกับความต้องการ

1.6 ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่เหมาะสม ผู้บริหารมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (E.Q.) ที่เหมาะสม และผู้บริหารสามารถประเมินเป้าหมายการทำงาน วิธีการทำงาน การดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการบริหารงานที่นำไปสู่ความสำเร็จตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารเข้ารับการอบรม ศึกษาต่อ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอยู่เสมอ

2. เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขต ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า

2.1 ผลเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ โดยรวมและด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ และด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ และด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสหวิทยาเขต ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน และด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ และด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผลเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสหวิทยาเขต ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน และด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมา อภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในปัจจุบันระบบการจัดการศึกษาของประเทศมีการปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุถึง จุดมุ่งหมายของการศึกษาจึงส่งผลให้ผู้บริหารต้องมีการปรับเปลี่ยนการบริหารงานในโรงเรียน ให้มีความสอดคล้องกับการปฏิรูปโดยผู้บริหารต้องมีคุณลักษณะเป็นผู้นำที่มีอาชีพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัตร มงคล (2550) ได้ศึกษา คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามสภาพจริง ตามความคิดเห็นครู โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนา โอมประพันธ์ (2555) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชาติ ศิลาแยง (2557) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรีสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ ชลบุรีโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านผู้บริหารประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมประเพณี และด้านผู้บริหาร เป็นบุคคลที่เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจาก มากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมประเพณี ผู้บริหารเป็นบุคคลที่เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน และผู้บริหารไม่นำทรัพย์สิน และเวลาราชการ ไปใช้ในงานส่วนตัว ญาติพี่น้อง หรือมิตรสหาย ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เน้นการปลูกจิตสำนึกความเป็นชาติไทย มีคุณธรรมและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน

เป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งในด้านการครองตน ครองคน และครองงาน ปฏิบัติโดยยึดถือผลประโยชน์ ยึดผลการพัฒนาและประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยเศรษฐ์ พรหมศรี (2549) ได้กล่าวถึง ความหมายของจริยธรรมว่าเป็นหลักของกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมและค่านิยมที่ควบคุม พฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อพิจารณาว่าสิ่งใดที่ถูกและสิ่งใด ที่ผิดจริยธรรมจะสร้างมาตรฐานขึ้นมาว่าสิ่งไหนที่ดีหรือสิ่งไหนที่ไม่ดี เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ ในการตัดสินใจสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐยา สุขเกษม (2555) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครูกลุ่มบ่อทอง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับ งานวิจัยของ จันทิมา ผลอินทร์ (2555) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก

เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ตามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมนำคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการศึกษา ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบสารสนเทศ และการสื่อสาร และผู้บริหารมีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การเป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าหมาย พัฒนางาน สถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผนการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้ทำงานร่วมกันให้ได้ผลดี ซึ่งสอดคล้องกับ ดนัย เทียนพุด (2543, หน้า 179-181) ได้กล่าวว่า คนที่เป็นนักบริหารมืออาชีพ ควรมีคุณลักษณะที่รู้จักวางระบบ แผนงานและชี้ช่องทางให้แก่คนของเขา สอดคล้องกับ อนันตชัย พงศ์สุวรรณ (2547) กล่าวว่า สถานศึกษาจะเป็นการบริหารแบบกระจายอำนาจหรือใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (School-based management) จะเป็นแบบการบริหารทั้งองค์การ (Total Quality Management-TQM) ซึ่งเป็น รูปแบบหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ให้เป็นนักพัฒนาองค์กรที่มีจิตใจที่มุ่งสร้างองค์กรที่ลดการพึ่งพิงระบบราชการ สามารถนำองค์กร ให้รอดได้ด้วยทีมงานมีความรู้ความสามารถและทักษะในการบริหารระดับมืออาชีพ (Professional School Administrstor) มุ่งคุณภาพ มุ่งการแข่งขันเพื่อสนองความพึงพอใจของลูกค้า (Customer satisfaction) และอนาคต (Futuristic organization) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิวรรณ ศิริพรรณ (2554) ได้ศึกษา การเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในอำเภอเกาะแก จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า การเป็นผู้นำ

ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในอำเภอณาแก จังหวัดนครพนม เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.3 ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารให้โอกาสครูในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารมีความคิดริเริ่มในการนำแนวคิด หลักการใหม่ ๆ มาใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ และนโยบายในการจัดการศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานในโรงเรียน ซึ่งถ้านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความสามารถในการเป็นผู้นำด้านวิชาการมีความคิดริเริ่มในการนำแนวคิด หลักการใหม่ ๆ มาใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และนโยบายในการจัดการศึกษา นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองในด้านวิชาการให้ทันสมัยอยู่เสมอ อีกทั้งยังต้องเป็นผู้ที่ริเริ่มจัดทำและใช้หลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนและท้องถิ่น ซึ่งและสอดคล้องกับ สุนีย์ บุญทิม (2542, หน้า 105-120) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในช่วงปฏิรูปการศึกษา (พุทธศักราช 2539-2550) ซึ่งกล่าวว่า ผู้บริหารต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีมนุษยสัมพันธ์ บุคลิกลักษณะน่าเชื่อถือ รู้จักใช้เทคนิควิธีการในการปฏิบัติงาน แสวงหาและใช้ทรัพยากรในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ ประยุทธ์ ประทุมทิพย์ (2544, หน้า 14) กล่าวว่า “การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมครูให้เป็นผู้ที่มีทั้งความรู้ความสามารถและกระตือรือร้นในการปฏิบัติภารกิจ ผู้บริหารจะต้องคำนึงว่าทำอย่างไรครูจึงจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและกระตือรือร้น ตั้งใจในการทำงาน” และสรุปว่า ผู้บริหารต้องยึดหลักการเพื่อนำไปใช้ในการเปลี่ยนแปลง โดยการกระตุ้น ชักจูง ปลุกเร้า และท้าทาย เพื่อให้ครูมีความกระตือรือร้นทุ่มเทกับการทำงาน สนับสนุนให้ครูมีความรู้ความสามารถในการทำงานและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างลุ่มลึกและแจ่มแจ้ง พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยหรืออุปกรณ์ที่จำเป็นในการทำงานต่าง ๆ ให้เพียงพอ ก็จะทำให้ครูมีประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสอดคล้องกับ ศิริวรรณ สุวรรณการ (2547, หน้า 108) กล่าวว่า ผู้บริหารควรให้คำปรึกษาช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ครูและนักเรียนในการจัดกิจกรรมนักเรียน ให้การสนับสนุนแนะนำและส่งเสริมครูอาจารย์ให้ไปประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน หรือศึกษาต่อเพื่อพัฒนาตนเอง สนับสนุนในการจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือและวิธีการต่าง ๆ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา และให้ความช่วยเหลือครูทั้งแนวคิด เครื่องมืออุปกรณ์ และการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งแนะครูให้เกิดความเข้าใจปรัชญานโยบาย และวัตถุประสงค์ในงานวิชาการของโรงเรียน เพื่อนำไปใช้ปฏิบัติได้

1.4 ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารแสวงหาทรัพยากรและทุนทรัพย์ เพื่อพัฒนาโรงเรียน เมื่อเห็นว่าระบบการทำงานที่เป็นอยู่ไม่เหมาะสม ผู้บริหารกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง และผู้บริหารนำเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่มาใช้เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ผู้บริหารต้องกล้าที่จะนำเสนอแนวความคิด และเทคนิคการบริหารจัดการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 จัดโครงการ นิเทศติดตาม และประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาสถานศึกษา โดยได้รับการส่งเสริมสนับสนุน ให้เกิดความเข้มแข็ง และสามารถบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิษณุ ชัยสุพรรณ (2550) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล นิยมพันธุ์ (2550) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เหมรัฐส อีนสุข และคณะ (2552) ได้ศึกษา คุณลักษณะ ความเป็นผู้บริหารมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 1 พบว่า ด้านบริหารจัดการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารนำคณะครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและให้บริการชุมชน ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้อย่างสอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม และผู้บริหารสามารถนำชุมชนเข้ามาสนับสนุน และให้ความร่วมมือในการจัดหาทรัพยากรมาใช้บริหาร โรงเรียนทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร ให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกับสังคม เป็นผู้นำสังคมชุมชนในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ มีการจัดแผนพัฒนาการส่งเสริม โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา นอกจากนี้แล้วยังได้สร้างความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อย่างถูกต้องชัดเจน ตลอดจนการระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2540, หน้า 1-33) ที่กล่าวถึง เกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ไว้ว่า ผู้บริหารการศึกษา เป็นบุคลากรสำคัญของสังคมหรือชุมชน สามารถชี้แนะแนวทาง การพัฒนาสังคม ให้เจริญก้าวหน้า

ตามทิศทางที่ต้องการ ผู้บริหารมืออาชีพต้องร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ในการเสนอ แนวทางปฏิบัติ แนะนำ ปรับปรุงการปฏิบัติ และแก้ปัญหของชุมชนหน่วยงานอื่น เพื่อให้เกิดผลดี ต่อสังคมส่วนรวมในลักษณะร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมปฏิบัติ เพิ่มความสามารถพร้อมทั้ง ยอมรับความสามารถ รับฟังความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้ผู้อื่น ได้ใช้ความสามารถของตน อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศประชาธิปไตย และร่วมมือกัน ในสังคมนำไปสู่ การยอมรับและศรัทธาอย่างภาคภูมิใจสอดคล้องกับจิรภา สวงนสุข (2540, หน้า 72-73) ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีความยุติธรรม มีความสามารถในการติดตามงาน มีความรู้ด้านติดตามสถานการณ์ และความเคลื่อนไหวของส่วนกลางและท้องถิ่น และสอดคล้องกับ สุรพล บัวพิมพ์ (2540, หน้า 25-28) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change agent) ในการปรับเปลี่ยนระบบโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ใ้ศรัทธาและยึดหยุ่นในเรื่องวิชาชีพ โดยการแข่งขันหาทุนความช่วยเหลือความช่วยเหลือจากภาครัฐกิจและองค์กรในชุมชน ผู้นำ ต้องรู้จักจัดสรรทรัพยากรใหม่ให้เหมาะสมต้องใช้เวลากับบุคลากรขณะทำงานเพื่อวางแผน และพัฒนา

1.6 ด้านการเป็นผู้จัดการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร โดยรวมและรายข้อ

อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่เหมาะสม ผู้บริหารมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (EQ) ที่เหมาะสม และผู้บริหารสามารถประเมินเป้าหมายการทำงาน วิธีการทำงาน การดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการบริหารงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสามารถใช้ทักษะความสามารถในการบริหารงานสามารถที่จะ ร่วมปฏิบัติงานกับผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารอยู่เสมอ พร้อมทั้งพัฒนาพฤติกรรม ความเป็นผู้นำของตนเองโดยการฝึกปฏิบัติ ศึกษาต่อ อบรมประจำการจากสถานที่ชำนาญการ ทางด้านการบริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัตร มงคล (2550) ได้ศึกษา คุณลักษณะ ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี พบว่า ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมและรายด้าน อยู่ใน ระดับมาก สอดคล้องกับ สุดใจ ศิริสมบัติ (2550) ที่ศึกษาถึง คุณลักษณะที่เป็นจริงและพึงประสงค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาละเชิงเทรา เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ความรู้ด้านการบริหารพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับ สถานศึกษาอื่น ต้องเข้าใจนโยบายการศึกษาของชาติให้ถ่องแท้ก่อน จึงสามารถนำหลักการ ไปพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเข้ารับการอบรม สัมมนา ก่อนเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพียงเพื่อให้มีความรู้กว้างไกลขึ้น และขยายผลความรู้ที่ตนสู่บุคลากร

ซึ่งจะเป็นการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพ และสามารถทำให้เกิดประสิทธิผล และสอดคล้องกับ ประยุกต์ ประถมทิพย์ (2544, หน้า 25-26) ได้สรุป ลักษณะของผู้บริหารที่จะนำโรงเรียนสู่ความสำเร็จไว้ว่า ผู้บริหารต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ยอมรับสิ่งใหม่กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ความคิดใหม่ ๆ รวมทั้งกล้าเผชิญหน้าและยอมรับการเปลี่ยนแปลง หลักข้อนี้จะทำให้ผู้บริหารหรือผู้นำเป็นคนสำคัญต่อการตัดสินใจของโรงเรียน เพราะผู้นำจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เสนอความคิดใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

2.1 ผลเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพ โดยรวมและด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ และด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจากครูที่ต่างเพศกันมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพของโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีความเป็นมืออาชีพ สามารถที่จะบริหารงานในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี สามารถที่สร้างทีมงานในการทำงาน มีการประสานงานระหว่างผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถเป็นหลัก เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความสามารถไม่ว่าจะเป็นเพศใด แต่อย่างไรก็ตาม บางครั้งผู้บริหารจะมอบหมายงานโดยคำนึงถึงความคล่องตัวและมุ่งผลสำเร็จ จึงทำให้ครูที่มีเพศต่างกันมีความเห็นต่อผู้บริหารแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพิ่มศักดิ์ เพิ่มประยูร (2552) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถาน ศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ นาคเจือ (2558) ได้ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่าผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ด้านคุณธรรม จริยธรรม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ และด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติหน้าที่การบริหารโรงเรียนและปฏิบัติต่อบุคลากร โดยเท่าเทียมกัน ไม่ได้เลือกปฏิบัติระหว่างครูเพศชายและครูเพศหญิง จึงส่งผลให้ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพของโรงเรียนในสหวิทยาเขต ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล นิยมพันธ์ (2550) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันทา พ่วงทอง (2554) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของครู สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จังหวัดภูเก็ต พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านภาวะผู้นำ เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพ โดยรวมและด้านการเป็น ผู้นำด้านวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน และด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การที่ผู้บริหารสามารถแสดงให้เห็นว่าสามารถใช้งานให้เหมาะสมกับ ความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้ถึงศักยภาพ คุณภาพ และความสามารถ ของบุคลากรในโรงเรียนว่า สมควรที่จะต้องปฏิบัติงานใด แล้วจึงมอบหมายสั่งการตามความรู้ ความสามารถ ดังนั้น จึงส่งผลให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหาร แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สมชาย เทพแสง (2543, หน้า 20-23) กล่าวว่า การเป็นผู้บริหาร มีอาชีพนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ ด้าน ต้องสามารถที่จะกระจายงานอย่างทั่วถึง และให้รางวัล บุคคลที่ทำผลงานดีเด่น เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับบุคคลที่สร้างสรรค์ผลงานให้เจริญก้าวหน้า อยู่เสมอ ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรมุ่งมั่นทำงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อไปและเชื่อว่าคนทุกคนมีศักยภาพ

ในตัว ศักยภาพในที่นี้หมายถึง ความรู้ ความสามารถ พรสวรรค์ ที่นักบริหารจะต้องค้นหาให้พบว่ามีบุคคลในองค์กรแต่ละคนนั้นมีความสามารถอะไรอยู่บ้าง ทั้งความสามารถในงาน ความสามารถพิเศษ ซึ่งรวมถึงความรู้และประสบการณ์ที่บุคลากรเหล่านั้นมีและเคยมีมา เมื่อถึงความจำเป็นหรือจะต้องใช้ประโยชน์จะได้เลือกใช้ได้ถูกต้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ นาคเจือ (2558) ได้ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ส่วนด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ และด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารให้ความสำคัญ ดูแล เอาใจใส่ ครูเป็นอย่างดี อีกทั้งยังส่งเสริมสนับสนุนให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และครูที่มีวุฒิสองสูงกว่าปริญญาตรี ได้เข้ารับการพัฒนา และอบรมจากหน่วยงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล นิยมพันธ์ (2550) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันทา พวงทอง (2554) ได้ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดภูเก็ต พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผลเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารสหวิทยาเขต ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้เข้าร่วมโครงการและได้รับประสบการณ์ โอกาสในการพัฒนาทักษะความรู้แนวทางการปฏิบัติงานที่ดี รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ รับฟังความคิดเห็นในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อองค์กร มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจากการได้เข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ข้าราชการครูผู้มีประสบการณ์ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นว่า

คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธา ภูมิเขต (2554) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐยา สุขเกษม (2555) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครูกลุ่มบ่อทอง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การเปรียบเทียบ คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครูกลุ่มบ่อทอง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญ

ส่วนด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ ด้านการเป็น ผู้นำด้านการบริหารจัดการ ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน และด้านการเป็นผู้นำการพัฒนา ตนเองในเชิงบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การพัฒนาการบริหารกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูง ผู้บริหารทุกคน จึงบริหารงานโดยยึดกฎระเบียบ ข้อบังคับในการทำงาน และการยึดหยุ่นในแนวการปฏิบัติงาน เป็นบางครั้ง เพื่อให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันทา พ่วงทอง (2554) ได้ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ต พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยรัตน์ กรุมรัมย์ (2555) ได้ศึกษา คุณลักษณะที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในสถานศึกษา กลุ่ม โนนดินแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยมาพัฒนาคุณลักษณะ ผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนในในสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายด้านดังกล่าวมาเป็นแนวคิดและแนวทาง

สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นที่ยอมรับของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้บริหารควรพัฒนาตนเอง ในด้านการประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมประเพณี โดยเคร่งครัด
2. ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบผู้บริหารควรส่งเสริมให้นำคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการศึกษาหรือใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จของงานอย่างมีคุณภาพ
3. ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการผู้บริหารควรให้โอกาสครูในการพัฒนาตนเอง ด้านวิชาการให้ทันสมัยอยู่เสมอ ซึ่งเป็นส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้พัฒนาตนเองและนำความรู้ทางวิชาการมาปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่อไป
4. ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการผู้บริหารควรแสวงหาทรัพยากรและทุนทรัพย์ เพื่อพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้เกิดความพร้อมสำหรับการพัฒนาสถานศึกษาในทุกด้านอย่างยั่งยืน
5. ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชนผู้บริหารควรนำคณะครูและนักเรียนเข้าร่วม กิจกรรมของชุมชนและให้บริการชุมชน โดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนเพื่อนำชุมชน มามีส่วนร่วมในการพัฒนาหน่วยงาน
6. ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหารผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ที่เหมาะสม มีระบบการบริหารจัดการให้เข้ากับยุคสมัย มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ส่งผลให้งานมีความก้าวหน้า ใน และเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การบริหารงาน โรงเรียนในสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ดำเนินการบริหารงานและจัดการศึกษาไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถ นำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในแต่ละด้านดังนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน
2. ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ในสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังของครู ผู้ปกครอง หรือนักเรียน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัมพล แซ่มสา. (2550). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2550. (2550, 27 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 24 ตอนพิเศษ 51 ง. หน้า 42-47.
- จันทิมา ผลอินทร์. (2555). คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- จรัส นองมาก. (2531). สรุปผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของครูกับพฤติกรรมผู้นำของครูใหญ่. วารสารกองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน, 1(3), 6-9.
- จินดา พุ่มสกุล. (2555). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- จิรภา สงวนสุข. (2540). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิรินทร์ แสกระโทก. (2551). การศึกษาคุณลักษณะความเป็นมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยรัตน์ กรุรัมย์. (2555). คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มโนนดินแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ชัยเศรษฐ์ พรหมศรี. (2549). *ผู้บริหารแห่งอนาคต*. กรุงเทพฯ: ฐานบุ๊คส์.
- ชาญชัย อาจิมสมาจาร. (2541). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- ณัฐรฎา พวงจันทร์. (2552). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- คนัย เทียนพุ่ม. (2543). *ผู้บริหารธุรกิจยุคโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพฯ: บิ๊กแบงก์.
- เต็มสิริ ทิพย์จันทา. (2553). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
กรณีศึกษา: โรงเรียนในสังกัด เทศบาลนครภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ถวัลย์ ศิลปะกิจ. (2551). *การบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: ประมวลศิลป์.
- ถวิล อรัญเวศ. (2544). *นักบริหารมืออาชีพในยุคเขตพื้นที่การศึกษา*. *วารสารการศึกษา*, 4(2), 15-19.
- ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2546). *มนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร*. กรุงเทพฯ: อินฟอร์มีเดีย บิ๊กส์.
- ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. (2540). *วิทยาการบริหารสำหรับนักบริหารมืออาชีพในยุคโลกาภิวัตน์*.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธวัช บุญยมนิ และฉันทนา จันทร์บรรจง. (2547). *บทบาทในอุดมคติ บทบาทการรับรู้
และบทบาท ที่เป็นความจริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร, 12(1), 37-46.
- ธีระ รุญเจริญ และคณะ. (2547). *การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ธีระ รุญเจริญ. (2547). *ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถาบันราชภัฏ.
- ธีระ รุญเจริญ. (2548). *สู่ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ*. กรุงเทพมหานคร: ข้างฟ้าง.
- นัฐยา สุขเกษม. (2555). *การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครู
กลุ่มบ่อทอง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นันทยา ศรีหลิ่ง. (2553). *การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 2*. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยอีสาน.

- นิวัตร มงคล. (2550). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี
สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุริยาสาน.
- ประพันธ์ สุริหาร. (2547). *หลักและระบบการบริหารการศึกษา*. ขอนแก่น:
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประยงค์ ประทุมทิพย์. (2544). *โรงเรียนที่ปราศจากความล้มเหลว*. กรุงเทพฯ:
สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า กรุงเทพมหานคร.
- ประเวศ วะสี. (2532). *ทางเลือกของการศึกษาไทยในอนาคต: บทบาทของคณะศึกษาศาสตร์.
ศึกษาศาสตร์สาร, 14*(ตุลาคม 2531-กันยายน), 58-51.
- ประสงค์ ปาลิงห์. (2546). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะ
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดลำปาง.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
สถาบันราชภัฏลำปาง.*
- ปรีชาติ ศิลาง. (2557). *การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี
สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ปรีชา ช่องคันปอน. (2551). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู
สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.*
- พงศ์เทพ จิระโร. (2559). *หลักการวิจัยทางการศึกษา. ชลบุรี: ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2542). *เส้นทางสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ:
โอเดียนสโตร์.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2541). *อะไรคือการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี. วารสารวิชาการ, 22*(9), 2-5.
- พรพิมล นิยมพันธ์. (2550). *คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพร่วมความคิดของผู้บริหารและครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.*

- พลสันห์ โพธิ์ศรีทอง. (2548). *บนเส้นทางที่สร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: เอสแอนดีจี กราฟฟิค.
- พัชรารักษ์ สงวนกล้าจิตต์. (2543). *บทบาทพฤติกรรมและคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พัฒนา โอัมประพันธ์. (2555). *ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา
จังหวัดนราธิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15*. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพิ่มศักดิ์ เพิ่มประยูร. (2552). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เมธา ภูมิเขต. (2554). *คุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัชนิวรรณ ศิริพรรณ. (2554). *การเป็นผู้นำของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยนครพนม.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (2548, 24 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*.
หน้า 39-46.
- รุ่ง แก้วแดง. (2545). *การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: ช่างฟ้า.
- รุ่ง แก้วแดง. (2547). *ผู้บริหาร (การศึกษา) มืออาชีพการบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้
(พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: แอล.ที.เพรส.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2542). *การบริหาร หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์.
- วิษณุ ชัยสุพรรณ. (2550). *คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพใน โรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- วีระ ประเสริฐศิลป์. (2546). *ผู้บริหารมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ ๑: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศิริวรรณ ศิริอารยา. (2530). ผู้นำทางการศึกษา. *ประชาศึกษา*, 16, 82-90.
- ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล. (2553). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สงวน นิตยารัมภ์พงศ์. (2542). *ภาวะผู้นำกับวิกฤตระบบราชการไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ๑: มติชน.
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2546). *หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ*. กรุงเทพฯ๑: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สมคิด บางโม. (2554). *การบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ๑: สถาบันราชภัฏพระนคร.
- สมชาย เทพแสง. (2543). *ผู้บริหารมืออาชีพ*. *ข้าราชการครู*, 20(5), 20-23.
- สมชาย พะโยม. (2554). *ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน ระดับประถมศึกษาในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมบูรณ์ ชูสินธุ์. (2539). *การบริหารงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 12*. ปรียญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพงษ์ นาคเจือ. (2558). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะ ของข้าราชการครู โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *แนวทางการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก*. กรุงเทพฯ ๑: พิมพ์ดี.
- สายฟ้า พลวายุ. (2544). *ค้นแบบผู้นำ*. กรุงเทพฯ๑: เอ.อาร์ บิซอเนส เพรส.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (2559). *สารสนเทศ สพม. 18 ปีการศึกษา 2559*. ระยอง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). *แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน). (2549). *มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549-2553)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน).
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2540). *เกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- สุนันท์ ศักดิ์ชัยสมบูรณ์. (2556). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*.
- สุนันทา พ่วงทอง. (2554). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในทรรศนะของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ต. งานนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต*.
- สุนีย์ บุญทิม. (2542). *การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในช่วงปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2539-พ.ศ. 2550) ตามความคาดหวังของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- สุบรรณ พงษ์จันโอ. (2546). *หัวใจผู้บริหารมืออาชีพ. วารสารข่าวครู, 5(22), 22*.
- สุรพล พุดคำ. (2547). *บุคลากรในสถานศึกษา. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี*.
- สุรพล บัวพิมพ์. (2540). *ทัศนemannุชนิยมและวินัยนิยมในการควบคุมดูแลนักเรียนของอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2548). *นักบริหารมืออาชีพ. นนทบุรี : พิณรุฬพันธ์การพิมพ์*.

- เหมรัฐดี อินสุข นิรุตติ ครูทหลวง และสมชาติ บุญมดี. (2552). *การศึกษาคุณลักษณะ
ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พิษณุโลก เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- อุทัย เดชตานนท์. (2545). *นักบริหารมืออาชีพ. นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.*
- Coats. (1986). Education community. *College*, 57(4), 151-152.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of psychological testing*. New York: Harper & Row.
- Gorton, R. D. (1983). *School Administration and Supervision. Dubuque: W. M. C. Brown.*
- Jacopson, et al. (1973). *The principalship: New perspective* (3rd ed.). New Jersey: Practice-Hall.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D. W.(1970). Determining size for research activities. *Educational and
Psychological Measurement*, 30(30), 607-610.
- Magnuson, W. C. (2007). *The characteristic of successful school business managers.*
Doctoral Dissertaion, University of Southern Califonia, Los Angeles.
- Mayton. (1980). *A Study of the Elementary School Principalsip in the State of Alabama.*
Dissertation International, 41(8). 4565-A.
- Nir, A. E. (2001). Administrator' perceived role vulnerability a comparison of centralizers
domesticated and decentralized un domesticated organizations. *Journal of Education
Administrator*, 6(10), 392.
- Stogdill, R. M. (1984). *Handbook of Leadership: A survey of Theory and Research*. New York:
The Free Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว.226

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

3 มีนาคม 2560

เรื่อง ของความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการทำวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ได้มีความเห็นชอบให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
เพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวพนิดา โสดสงครห์ ส รหัศ 58990058

งานนิพนธ์เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขต
ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยมี ดร.สถาพร พฤษภูมิกุล
เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษาได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย
ของนิติในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ของแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว.227

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

6 มีนาคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ได้มีความเห็นชอบให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
เพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวพนิดา โสคสงค์ รหัส 58990058

งานนิพนธ์เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขต
ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยมี ดร.สถาพร พฤษพิบูล
เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย
ของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ของแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว.228

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

8 มีนาคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ เพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวพนิดา โสคสงค์ รหัส 58990058

งานนิพนธ์เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขต ระยะของ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยมี ดร.สถาพร พฤษพิบูล เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาคการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย ของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข

คำอธิบายจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 21 ค่าอำนาจจำแนก (r) แบบสอบถามรายข้อ คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ
ตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 18

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.61	27	0.74
2	0.66	25	0.87
3	0.89	26	0.53
4	0.57	27	0.65
5	0.57	28	0.65
6	0.81	29	0.53
7	0.70	30	0.57
8	0.65	31	0.59
9	0.60	32	0.45
10	0.60	33	0.57
11	0.53	34	0.71
12	0.69	35	0.73
13	0.51	36	0.65
14	0.63	37	0.66
15	0.43	38	0.73
16	0.53	39	0.76
17	0.67	40	0.94
18	0.63	41	0.64
19	0.68	42	0.79
20	0.76	43	0.57
21	0.87	44	0.63
22	0.75	45	0.73
23	0.61	46	0.70

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับงานวิจัย

เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพในจังหวัดระยองต่อไป
2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของครูสหวิทยาเขตระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้
1) ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ 3) ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ 4) ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน 6) ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร
3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตอบตามสภาพที่เป็นจริง
4. ข้อมูลของท่าน ผู้วิจัยจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ โดยจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น ดังนั้น การตอบคำถามนี้จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ และโรงเรียนแต่อย่างใด

ขอขอบคุณอย่างยิ่งในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาวพนิดา โสคสังค์

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

แบบสอบถาม

คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสภวิทยาเขต ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงช่องเดียว

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

น้อยกว่า 5 ปี

5-15 ปี

มากกว่า 15 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูสภวิทยาเขต ระยอง 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่องข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงช่องเดียว

5 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหารหรือการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหารหรือการปฏิบัติในระดับมาก

3 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหารหรือการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหารหรือการปฏิบัติในระดับน้อย

1 หมายถึง มีคุณลักษณะผู้บริหารหรือการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
0	ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารให้ความถูกต้องและยุติธรรมในการพิจารณาความดี ความชอบ	✓				

จากตัวอย่างข้อที่ 0 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า
คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1.	ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารให้ความถูกต้องและยุติธรรมในการพิจารณา ความดีความชอบ					
2.	ผู้บริหารมอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถเหมาะสม และยุติธรรม					
3.	ผู้บริหารไม่นำทรัพย์สินและเวลาราชการไปใช้ในงานส่วนตัว ญาติพี่น้อง หรือมิตรสหาย					
4.	ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมประเพณี					
5.	ผู้บริหารเป็นบุคคลที่เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน					
6.	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างของผู้มีมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพชั้นสูง					
7.	ผู้บริหารตัดสินใจในกรอบของคุณธรรม จริยธรรม					
8.	ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ ผู้บริหารคิดอย่างเป็นระบบและนำความคิดรวบยอด มาสื่อสารกับคนในองค์กรให้รู้เท่าเทียมกัน					
9.	ผู้บริหารเป็นผู้นำมีวิสัยทัศน์และความเข้าใจร่วมกัน ในทางการศึกษา เพื่อทำงานร่วมกันให้ได้ผลดี					
10.	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบสารสนเทศ และการสื่อสาร					
11.	ผู้บริหารส่งเสริมนำคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มาใช้ในการจัดการศึกษา					
12.	ผู้บริหารจัดให้มีระบบเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา					
13.	ผู้บริหารใช้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายเป็นเครื่องมือ ในการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน					
14.	ผู้บริหารมีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา					
15.	ผู้บริหารพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้					

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
16.	การเป็นผู้นำด้านวิชาการ ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มในการนำแนวคิด หลักการใหม่ ๆ มาใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ และนโยบายในการจัดการศึกษา					
17.	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมกับนักเรียนและท้องถิ่น					
18.	ผู้บริหารให้โอกาสครูในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ					
19.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง					
20.	ผู้บริหารเสนอและนำเทคนิควิธีการสอนแบบใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการเรียนการสอนเป็นสำคัญ					
21.	ผู้บริหารให้คำปรึกษาแก่ครูในการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพในปัจจุบัน					
22.	ผู้บริหารนำผลงานวิจัยจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน					
23.	ผู้บริหารส่งเสริมการประเมินผลการเรียนการสอน และนำผลไปใช้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
24.	การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารมีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา					
25.	ผู้บริหารใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน					
26.	เมื่อเห็นว่าระบบการทำงานที่เป็นอยู่ไม่เหมาะสม ผู้บริหารกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง					

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
27.	ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน ผู้บริหารใช้วิธีที่หลากหลายเพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน ของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ					
28.	ผู้บริหารนำเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่ มาใช้เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง					
29.	ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารความขัดแย้งภายใน สถานศึกษา					
30.	ผู้บริหารแสวงหาทรัพยากรและทุนทรัพย์เพื่อพัฒนา โรงเรียน					
31.	ผู้บริหารนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางนโยบาย เป้าหมายในการบริหารโรงเรียน					
32.	ผู้บริหารสามารถนำชุมชนให้มามีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตรท้องถิ่นพัฒนาให้เหมาะสมกับความต้องการ					
33.	ผู้บริหารสามารถสร้างความเข้าใจบทบาทและหน้าที่ ให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน					
34.	ผู้บริหารสามารถนำชุมชนและหน่วยงานภายนอก มาร่วมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน					
35.	ผู้บริหารนำคณะครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และให้บริการชุมชน					
36.	ผู้บริหารสามารถนำชุมชนเข้ามาสนับสนุน และ ให้ความร่วมมือในการจัดหาทรัพยากรมาใช้ บริหารโรงเรียน					
37.	ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในบริบทของชุมชนและสังคม ในทุกๆด้าน					
38.	ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้อย่างสมดุลต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม					

ข้อ	คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
39.	ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะทางเทคนิค ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะคตินิยม อยู่เสมอ					
40.	ผู้บริหารเข้ารับการอบรม ศึกษาต่อ เพื่อพัฒนา ความรู้ความสามารถของตนเองอยู่เสมอ					
41.	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่เหมาะสม					
42.	ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ผู้บริหารมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (E.Q) ที่เหมาะสม					
43.	ผู้บริหารพัฒนาตนเองในการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ					
44.	ผู้บริหารใช้ทักษะความสามารถในการบริหารเป็นประจำ อยู่เสมอ					
45.	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งและข้อจำกัด ของตนเองบนพื้นฐานองค์ความรู้เรื่องผู้นำในยุคปัจจุบัน					
46.	ผู้บริหารสามารถประเมินเป้าหมายการทำงาน วิธีการทำงาน การดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการบริหารงาน ที่นำไปสู่ความสำเร็จ					

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวพนิดา โสคสงค์
วัน เดือน ปีเกิด	17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2529
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 60 หมู่ที่ 8 ตำบลห้วยยาง อำเภอแก่ง จังหวัดระยอง 21110
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2556-ปัจจุบัน	ครู โรงเรียนห้วยยางศึกษา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2551	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
พ.ศ. 2555	ประกาศนียบัตรบัณฑิต (วิชาชีพครู)
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา